

Силабус

**Подільський державний аграрно-технічний університет
навчально-науковий інститут дистанційної освіти (ННДО)
кафедра іноземних мов**

Назва курсу	Ділова іноземна мова (англійська)
E-mail:	im@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1241

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Ділова іноземна мова» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 – «Економіка» освітнього ступеня „Магістр”. Контент Силабусу «Ділова іноземна мова» зорієнтовано на культуру ділового спілкування в усній та письмовій формі, функціонування сучасної ділової іноземної мови у фаховому спілкуванні, мовленнєвий діловий етикет спілкування, обмін інформацією в процесі повсякденних контактів з метою отримання інформації у професійно-орієнтованій галузі.

Зміст навчального модуля:

Офіційні повідомлення. Телеграми, факс, електронна пошта. Особливості електронного листування. Працевлаштування. Співбесіда при влаштуванні на роботу. Соціокультурні норми ділового спілкування. Види контактів: міжособистісні, корпоративні, міжкультурні, ділові. Участь у спільному проекті. Етика ділового спілкування. Угоди, контракти, договори. Проведення конференції. Підготовка та проведення конференції.

2. Мета та цілі курсу - Мета навчальної дисципліни “Ділова англійська мова” – практичне володіння іноземною мовою для її використання в професійній діяльності фахівця в ситуаціях ділового спілкування.

Завданнями дисципліни “Ділова англійська мова”, виходячи з мети цієї дисципліни, є:
Вивчення видів і форм ділових контактів, етики ділового спілкування;
Розвиток спеціальних умінь офіційного спілкування, ведення переговорів, участі в дискусіях, виступах;
Формування мовних умінь і навичок, необхідних для ведення ділової кореспонденції й комунікації;
Подання особистої інформації при влаштуванні на роботу.
Предмет: спеціальна лексика та граматичні конструкції

3. Формат курсу - Змішаний

4. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати мовний матеріал мови, що вивчається (лексика, граматики, структурні й мовні моделі) у професійному контексті на рівні, визначеному Радою Європи як B2, у тому числі:

- граматичні структури, типові для усної й письмової професійноорієнтованої комунікації;
- базову нормативну граматику й складні граматичні конструкції в активному володінні та для пасивного сприйняття;
- загальноповжиттєву, загальноекономічну й професійну лексику;
- правила ділового етикету та міжкультурної комунікації;
- реєстри (стилі) спілкування, у тому числі типові для професійного спілкування;
- мовні особливості ділового спілкування, а також спілкування у мережі Інтернет;

вміти:

- користуватися іноземною мовою у професійній діяльності та у побутовому спілкуванні;
- розуміти зміст текстів професійно-орієнтованого характеру певного рівня складності;
- здійснювати пошук інформації за завданням, збирання, аналіз даних, необхідних для вирішення умовно-професійних завдань;
- працювати з іншомовними джерелами інформації;
- презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді;
- сприймати на слух зміст навчальних аудіо матеріалів професійного спрямування;
- брати активну участь у дискусіях, обґрунтовувати власну точку зору;

- здійснювати ефективну професійну комунікацію з представниками інших культур.

Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього ступеня „Магістр”, які вивчають дисципліну «Ділова англійська мова» передбачає програмні результати навчання: здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові. Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв’язку, беручи до уваги наявні ресурси.

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «іноземна мова», «методологія сучасних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «управління науковими проектами».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроєктором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
4. Тематичний план практичних занять.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.
6. Тестові завдання для проведення поточного контролю.
7. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.

7. Схема курсу

Тема, план
Розділ 1. Роль науки в розвитку суспільства Частини речення
Тема 1.1. Система магістерської підготовки в Україні та за кордоном. Просте, складне речення.

Тема, план
Тема 1.2. Міжнародний науковий семінар. Порядок слів у простому та складному реченнях.
Тема 1.3. Діловодство у фаховій галузі. Іменник. Множина іменників. Артиклі.
Розділ 2. Міжнародне співробітництво Тема 2.1. Міжнародне співробітництво в галузі науки та діловодства. Займенник. Види займенників
Тема 2.2. Міжнародний бізнес. Міжнародні візити. Переговори. Прийменник. Особливості вживання прийменників
Тема 2.3. Участь у спільному проекті. Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників.
Розділ 3. Соціокультурні норми ділового спілкування. Тема 3.1. Види контактів: міжособистісні, корпоративні, міжкультурні, ділові. Дієприкметник. Дієприкметникове речення.
Тема 3.2. Соціокультурні норми ділового спілкування Прислівник. Прислівникове речення. .
Тема 3.3. Етика ділового спілкування. Числівник. Порядкові та кількісні числівники.

Тема, план	
Тема 3.4. Угоди, контракти, договори. Діслово. Часові форми групи Indefinite.	
Розділ 4. Пошук роботи. Документація. Тема 4.1. Співбесіда. Часові форми групи Continuous.	
Тема 4.2. Автобіографія. Часові форми групи Perfect.	
Тема 4.3Електронна пошта. Узгодження часів. Пряма і непряма мова.	
Тема 4.4. Мотиваційний лист. Аплікаційна форма. Пасивний стан дієслова.	

8. Підсумковий контроль - іспит

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання умов навчальної програми
--	------------------------------------

Силабус

Подільський державний аграрно-технічний університет
навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти (ННІЗДО)
кафедра іноземних мов

Назва курсу	Ділова іноземна мова (німецька)
E-mail кафедри:	im@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1809

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Ділова іноземна мова» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 – «Економіка» освітнього ступеня „Магістр”. Контент Силабусу «Ділова іноземна мова» зорієнтовано на культуру ділового спілкування в усній та письмовій формі, функціонування сучасної ділової іноземної мови у фаховому спілкуванні, мовленнєвий діловий етикет спілкування, обмін інформацією в процесі повсякденних контактів з метою отримання інформації у професійно-орієнтованій галузі.

Зміст навчального модуля:

Офіційні повідомлення. Телеграми, факс, електронна пошта. Особливості електронного листування. Працевлаштування. Співбесіда при влаштуванні на роботу. Соціокультурні норми ділового спілкування. Види контактів: міжособистісні, корпоративні, міжкультурні, ділові. Участь у спільному проекті. Етика ділового спілкування. Угоди, контракти, договори. Проведення конференції. Підготовка та проведення конференції.

2. Мета та цілі курсу - Мета навчальної дисципліни “Ділова німецька мова” – практичне володіння іноземною мовою для її використання в професійній діяльності фахівця в ситуаціях ділового спілкування. Завданнями дисципліни “Ділова німецька мова”, виходячи з мети цієї дисципліни, є:
Вивчення видів і форм ділових контактів, етики ділового спілкування;
Розвиток спеціальних умінь офіційного спілкування, ведення переговорів, участі в дискусіях, виступах;
Формування мовних умінь і навичок, необхідних для ведення ділової кореспонденції й комунікації;
Подання особистої інформації при влаштуванні на роботу.
Предмет: спеціальна лексика та граматичні конструкції

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати мовний матеріал мови, що вивчається (лексика, граматики, структурні й мовні моделі) у професійному контексті на рівні, визначеному Радою Європи як B2, у тому числі:

- граматичні структури, типові для усної й письмової професійно-орієнтованої комунікації;
- базову нормативну граматику й складні граматичні конструкції в активному володінні та для пасивного сприйняття;
- загальнонавчання, загальноекономічну й професійну лексику;
- правила ділового етикету та міжкультурної комунікації;
- реєстри (стилі) спілкування, у тому числі типові для професійного спілкування;
- мовні особливості ділового спілкування, а також спілкування у мережі Інтернет;

вміти:

- користуватися іноземною мовою у професійній діяльності та у побутовому спілкуванні;

- розуміти зміст текстів професійно-орієнтованого характеру певного рівня складності;
- здійснювати пошук інформації за завданням, збирання, аналіз даних, необхідних для вирішення умовно-професійних завдань;
- працювати з іншомовними джерелами інформації;
- презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді;
- сприймати на слух зміст навчальних аудіо матеріалів професійного спрямування;
- брати активну участь у дискусіях, обґрунтовувати власну точку зору;
- здійснювати ефективну професійну комунікацію з представниками інших культур.

Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього ступеня „Магістр”, які вивчають дисципліну «Ділова німецька мова» передбачає програмні результати навчання: здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові. Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв’язку, беручи до уваги наявні ресурси.

5. Пререквізити – німецька мова, методологія сучасних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності, підготовка дипломної магістерської роботи, науково-дослідна практика.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп’ютер / мобільний пристрій (телефон);
2. Презентаційний мультимедійний матеріал;
3. Ілюстративний матеріал;
4. Силабус навчальної дисципліни;
5. Основний навчальний матеріал (підручники та посібники);
6. Допоміжний навчальний матеріал (словники, довідники, засоби зорової наочності, роздатковий матеріал, автентичні тематичні публікації у спеціалізованих німецькомовних періодичних виданнях, роздруковані ресурси Інтернету, навчальні відеоматеріали);
7. Навчальні матеріали для самостійної роботи (методичні рекомендації і розробки);

8. Пакети тестових завдань для вхідного та рубіжного контролю та банк завдань для поточного, діагностичні тести.

7. Схеми курсу

Тема, план
Розділ 1. Роль науки в розвитку суспільства Частини речення
Тема 1.1. Система магістерської підготовки в Україні та за кордоном. Просте, складне речення.
Тема 1.2. Міжнародний науковий семінар. Порядок слів у простому та складному реченнях.
Тема 1.3. Діловодство у фаховій галузі. Іменник. Множина іменників. Артиклі.
Розділ 2. Міжнародне співробітництво Тема 2.1. Міжнародне співробітництво в галузі науки та діловодства.

Займенник. Види займенників

Тема 2.2. Міжнародний бізнес. Міжнародні візити. Переговори.

Прийменник. Особливості вживання прийменників

Тема 2.3. Участь у спільному проекті.

Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників.

Розділ 3. Соціокультурні норми ділового спілкування.

Тема 3.1. Види контактів: міжособистісні, корпоративні, міжкультурні, ділові.

Дієприкметник. Дієприкметникове речення.

Тема 3.2. Соціокультурні норми ділового спілкування

Прислівник.

Тема 3.3. Етика ділового спілкування. Числівник. Порядкові та кількісні числівники.

Тема 3.4. Угоди, контракти, договори.

Діслово. Часові форми.

Розділ 4. Пошук роботи. Документація.

Тема 4.1. Співбесіда.

Часові форми.

Тема 4.2. Автобіографія.

Часові форми.

Тема 4.3Електронна пошта.

Узгодження часів. Пряма і непряма мова.

Тема 4.4. Мотиваційний лист.

Аплікаційна форма. Пасивний стан дієслова.

8. Підсумковий контроль - іспит

Екзамен за умови виконання навчальної програми

Силабус

Подільський державний аграрно-технічний університет
навчально-науковий інститут дистанційної освіти (ННДО)
кафедра іноземних мов

Назва курсу	Ділова іноземна мова (французька)
E-mail:	im@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1241

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Ділова іноземна мова» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 – «Економіка» освітнього ступеня „Магістр”. Контент Силабусу «Ділова іноземна мова» зорієнтовано на культуру ділового спілкування в усній та письмовій формі, функціонування сучасної ділової іноземної мови у фаховому спілкуванні, мовленнєвий діловий етикет спілкування, обмін інформацією в процесі повсякденних контактів з метою отримання інформації у професійно-орієнтованій галузі.

Зміст навчального модуля:

Офіційні повідомлення. Телеграми, факс, електронна пошта. Особливості електронного листування. Працевлаштування. Співбесіда при влаштуванні на роботу. Соціокультурні норми ділового спілкування. Види контактів: міжособистісні, корпоративні, міжкультурні, ділові. Участь у спільному проекті. Етика ділового спілкування. Угоди, контракти, договори. Проведення конференції. Підготовка та проведення конференції.

2. Мета та цілі курсу - Мета навчальної дисципліни «Ділова французька мова» – практичне володіння іноземною мовою для її використання в професійній діяльності фахівця в ситуаціях ділового спілкування.

Завданнями дисципліни, виходячи з мети цієї дисципліни, є:

Вивчення видів і форм ділових контактів, етики ділового спілкування;

Розвиток спеціальних умінь офіційного спілкування, ведення переговорів, участі в дискусіях, виступах;

Формування мовних умінь і навичок, необхідних для ведення ділової кореспонденції й комунікації;

Подання особистої інформації при влаштуванні на роботу.

Предмет: спеціальна лексика та граматичні конструкції

3. Формат курсу - Змішаний

4. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати мовний матеріал мови, що вивчається (лексика, граматики, структурні й мовні моделі) у професійному контексті на рівні, визначеному Радою Європи як B2, у тому числі:

- граматичні структури, типові для усної й письмової професійноорієнтованої комунікації;
- базову нормативну граматику й складні граматичні конструкції в активному володінні та для пасивного сприйняття;
- загальноповсякденну, загальноекономічну й професійну лексику;
- правила ділового етикету та міжкультурної комунікації;
- реєстри (стилі) спілкування, у тому числі типові для професійного спілкування;
- мовні особливості ділового спілкування, а також спілкування у мережі Інтернет;

вміти:

- користуватися іноземною мовою у професійній діяльності та у побутовому спілкуванні;
- розуміти зміст текстів професійно-орієнтованого характеру певного рівня складності;
- здійснювати пошук інформації за завданням, збирання, аналіз даних, необхідних для вирішення умовно-професійних завдань;
- працювати з іншомовними джерелами інформації;

- презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді;
- сприймати на слух зміст навчальних аудіо матеріалів професійного спрямування;
- брати активну участь у дискусіях, обґрунтовувати власну точку зору;
- здійснювати ефективну професійну комунікацію з представниками інших культур.

Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього ступеня „Магістр”, які вивчають дисципліну «Ділова французька мова» передбачає програмні результати навчання: здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові. Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв’язку, беручи до уваги наявні ресурси.

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «іноземна мова», «ділова українська мова»» «методологія сучасних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «управління науковими проектами».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроєктором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
4. Тематичний план практичних занять.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.
6. Тестові завдання для проведення поточного контролю.
7. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.

7. Схема курсу

Тема, план
Розділ 1. Роль науки в розвитку суспільства Частини речення

Тема, план
Тема 1.1. Система магістерської підготовки в Україні та за кордоном. Просте, складне речення.
Тема 1.2. Міжнародний науковий семінар. Порядок слів у простому та складному реченнях.
Тема 1.3. Діловодство у фаховій галузі. Іменник. Множина іменників. Артиклі.
Розділ 2. Міжнародне співробітництво Тема 2.1. Міжнародне співробітництво в галузі науки та діловодства. Займенник. Види займенників
Тема 2.2. Міжнародний бізнес. Міжнародні візити. Переговори. Прийменник. Особливості вживання прийменників
Тема 2.3. Участь у спільному проекті. Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників.
Розділ 3. Соціокультурні норми ділового спілкування. Тема 3.1. Види контактів: міжособистісні, корпоративні, міжкультурні, ділові. Дієприкметник. Дієприкметникове речення.
Тема 3.2. Соціокультурні норми ділового спілкування Прислівник. Прислівникове речення..

Тема, план
Тема 3.3. Етика ділового спілкування. Числівник. Порядкові та кількісні числівники.
Тема 3.4. Угоди, контракти, договори. Діслово. Часові форми групи Indefinite.
Розділ 4. Пошук роботи. Документація. Тема 4.1. Співбесіда. Часові форми групи Continuous.
Тема 4.2. Автобіографія. Часові форми групи Perfect.
Тема 4.3Електронна пошта. Узгодження часів. Пряма і непряма мова.
Тема 4.4. Мотиваційний лист. Аплікаційна форма. Пасивний стан дієслова.

8. Підсумковий контроль - іспит

Екзамен за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
E-mail:	kbvol@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1337

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Методика наукових досліджень» є обов’язковою при підготовці фахівців на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 051 «Економіка». Основний фокус освітньої програми та спеціалізації оволодіння фундаментальними знаннями та набуті практичні навички з проведення наукових досліджень, опанування основ та принципів методології, інструментарію та організації наукових досліджень в області економіки.

2. Мета та цілі курсу

Метою дисципліни «Методика наукових досліджень» є формування у студентів компетенцій і надання студентам основних знань з проведення наукових досліджень, опанування основ та принципів методології, інструментарію та організації наукових досліджень.

Предметом дисципліни є проблематика та напрямки наукового базису економіки, загальні закономірності, методи і прийоми наукового дослідження, освітнього процесу і організації наукової роботи здобувача освітнього ступеня.

3. Формат курсу - Очний

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування, оприлюднення результатів проведених наукових досліджень в області

економіки на засіданнях дискусійного клубу кафедри, участі у проведенні конкурсів наукових робіт студентів, конференцій різного рівня і опублікування тез доповідей та статей у виданнях України та міжнародних науко метричних базах.

4. Результати навчання - Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові. Демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді. Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами. Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність. Вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. Обґрунтовувати рішення в умовах невизначеності, що потребують застосування нових підходів та економіко-математичного моделювання та прогнозування. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси. Застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

5. Пререквізити - ефективність засвоєння змісту дисципліни «Методика наукових досліджень» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін які входять до циклу економічних курсів і раніше засвоєні студентами предмети: «Економічне управління підприємством», «Інтелектуальний бізнес», «Глобальна економіка», «Комп'ютерне моделювання складних економічних систем» та ін.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle, ZOOM та інших інформаційних платформ. З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Методика наукових досліджень» використовуються різноманітні методи навчання, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та комп'ютерними програмами чи глобальною мережею Інтернет; виконання тестових завдань тощо.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки кейсів індивідуальної роботи, рефератів, зошит для виконання практичних робіт та виконання аналітичних звітів.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
За розкладом	Тема 1. Наука як сфера людської діяльності 1. Поняття, зміст і функції науки 2. Етапи розвитку науки 3. Класифікація наук	Лекція
За розкладом	Тема 1. Наука як сфера людської діяльності 1. Поняття, зміст і функції науки 2. Етапи розвитку науки 3. Класифікація наук	Семінарське заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	Тема 2. Методологія наукової творчості 1. Завдання і структура теоретичних досліджень 2. Сучасні методи теоретичних досліджень 3. Застосування ЕОМ у теоретичних дослідженнях	Лекція
За розкладом	Тема 2. Методологія наукової творчості 2.1. Загальні поняття процесу пізнання 2.2. Принципи та методи наукового пізнання 2.3. Рівні методів наукових досліджень	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	Тема 3. Методи, організація та процес наукових досліджень 1. Поняття та класифікація методів дослідження. 2. Аксиоматизація знань та причинні зв'язки у методології наукових досліджень. 3. Спеціальні методи дослідження.	Лекція
За розкладом	Тема 3. Методи, організація та процес наукових досліджень 1. Поняття та класифікація методів дослідження. 2. Аксиоматизація знань та причинні зв'язки у методології наукових досліджень. 3. Спеціальні методи дослідження.	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота. Міні-дискусія.
За розкладом	Тема 4. Інформаційні аспекти науки. 1. Завдання і структура теоретичних досліджень 2. Сучасні методи теоретичних досліджень 3. Застосування ЕОМ у теоретичних дослідженнях	Лекція
За розкладом	Тема 4. Інформаційні аспекти науки. 1. Завдання і структура теоретичних досліджень 2. Сучасні методи теоретичних досліджень 3. Застосування ЕОМ у теоретичних дослідженнях	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	Тема 5. Технологія наукової діяльності.	Лекція

	1. Загальна характеристика процесів наукового дослідження. 2. Технологія наукової діяльності. Структура наукового дослідження 3. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження: вимоги і технологія підготовки магістерської роботи	
За розкладом	Тема 5. Технологія наукової діяльності. 1. Загальна характеристика процесів наукового дослідження. 2. Технологія наукової діяльності. Структура наукового дослідження 3. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження: вимоги і технологія підготовки магістерської роботи	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота.
За розкладом	Тема 6 .Форми відображення результатів наукових досліджень 1. Звітність з наукових досліджень. 2. Оформлення звітів про результати наукової роботи. 3. Оприлюднення і опублікування результатів наукових досліджень.	Лекція
За розкладом	Тема 6. Форми відображення результатів наукових досліджень 1. Звітність з наукових досліджень. 2. Оформлення звітів про результати наукової роботи. 3. Оприлюднення і опублікування результатів наукових досліджень.	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота.
За розкладом	Тема 7. Наукові кадри та організація наукової діяльності 1. Науковий колектив та організація його роботи 2. Принципи створення та роботи наукового колективу 3. Наукова школа: сутність та ознаки.Роль особистості вченого в науці	Лекція
За розкладом	Тема 7. Наукові кадри та організація наукової діяльності 1. Науковий колектив та організація його роботи 2. Принципи створення та роботи наукового колективу 3. Наукова школа: сутність та ознаки.Роль особистості вченого в науці	Семінарське заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа. Міні-дискусія.

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Інженерно-технічний факультет
Кафедра професійної освіти

Назва курсу	Психологія і педагогіка вищої школи
Е-mail кафедри:	po@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1256

1.Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Психологія і педагогіка вищої школи» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 «Економіка» другого (магістерського) освітнього ступеня.

Навчальна дисципліна «Психологія і педагогіка вищої школи» є теоретичною і світоглядною основою фахової підготовки до майбутньої професійно-педагогічної діяльності педагога вищої школи. Дисципліна орієнтована на розвиток педагогічного мислення ЗВО другого (магістерського) освітнього ступеня і передбачає підготовку викладача, здатного виокремлювати педагогічні проблеми та шукати способи їх ефективного вирішення у процесі професійної діяльності.

2. Мета та цілі курсу - розкрити структуру та напрями реформування вищої освіти; теоретичні, організаційно-процесуальні, методичні засади процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розробити на цій основі підходи до удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності аспірантів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Завдання: озброєння майбутніх викладачів і науковців методологією педагогічної науки, знаннями основних педагогічних категорій і понять, закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (навчально-

виховний процес, управління, викладач, студент тощо), ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі вищої освіти; розвиток професійного мислення, формування у них розуміння високої значущості педагогічної праці у суспільному прогресі людства, розвиток практичних умінь і навичок творчого дослідницького підходу до організації педагогічної діяльності в умовах вищої школи

3. Формат курсу – Очний

Змішаний - *курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;*

Заочний (дистанційний) - *курс без очної складової.*

4. Результати навчання – знати: перспективи розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір; компоненти та джерела змісту навчання; теоретичні і організаційно-процесуальні, методичні засади навчально-виховного процесу у навчальних закладах системи вищої освіти України; актуальні завдання дидактики вищої школи та підходи до їх реалізації; сутність технологічного підходу до здійснення педагогічної діяльності в умовах вищого закладу освіти; основні види лекцій, методику їх проведення; різновиди семінарський і практичних занять, вимоги до їх проведення; основні вимоги до проведення тренінгових занять; особливості проведення лабораторних занять, консультацій, індивідуальних занять; методи навчання: їх класифікацію, функції, специфіку вибору; особливості науково-дослідної та самостійної роботи студентів; види і форми контролю у ЗВО; психолого-педагогічні особливості студентів та студентських груп та керівництва ними; організаційне та змістово-методичне забезпечення позанавчальної виховної роботи у вищому навчальному закладі.

вміти: застосовувати набуті знання у безпосередній практичній діяльності; моделювати та здійснювати педагогічний експеримент, правильно і ефективно обирати та застосовувати методи науково-педагогічного дослідження; розробляти та проводити лекційне та практичне заняття з дисципліни спеціалізації, визначати його методичне забезпечення; узагальнювати та використовувати передовий педагогічний досвід і сучасні досягнення вітчизняної і зарубіжної педагогічної науки; правильно обирати та застосовувати методи і форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі.

фахові компетентності: здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фаховій діяльності;

здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу та професійної діяльності

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «Психологія», “Професійна педагогіка”, “Методика виховної роботи”, “Методика контролю знань”, часткові методики.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроєктором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
4. Тексти лекцій.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.
6. Тестові завдання для проведення поточного контролю.
7. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1.1. Соціально-історичні характеристики і тенденції розвитку вищої освіти в Україні. Становлення освіти вищої школи в Україні й у світі .
Тема 1.2. Мета, завдання, методологія та методи педагогіки вищоїшколи
Тема 2.1. Організація навчального процесу у закладі вищої освіти. Проектування змісту навчання у ЗВО
Тема 2.2. Загальна характеристика форм і методів організації навчання у ЗВО. Активні й інтерактивні методи навчання у ЗВО. Методи й засоби візуалізації інформації.

Тема, план
Тема 2.3. Сутність, дидактична мета і загальна будова лекційного, практичного, семінарського, лабораторного занять у ЗВО. Організація науково-дослідної та практичної роботи здобувачів вищої освіти. Інклюзивна освіта у ЗВО.
Тема 2.4. Сучасні технології навчання у ЗВО. Інновації в активізації навчання у ЗВО.
Тема 2.5. Поняття контролю навчальної діяльності студентів: функції, принципи організації, види та форми ^{[1][2][3][4][5][6][7][8][9][10]}
Тема 3.1. Організація позанавчальної виховної роботи у закладі вищої освіти. Методи, форми і засоби впливу на особистість студента. Індивідуальна виховна робота зі студентом
Тема 3.2. Формування та розвиток особистості студента. Студентський колектив. Студентське самоврядування
Тема 3.3. Особливості педагогічної діяльності у ЗВО

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

Силабус

Подільський державний аграрно-технічний університет
Навчально-науковий інститут енергетики
кафедра фізики, охорони праці та інженерії середовища

Назва курсу	ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ
E-mail:	kokas2008@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1528

1. Коротка анотація до курсу

«Охорона праці в галузі та цивільний захист» – це дисципліна, яка є синтезом двох наук про безпеки: охорони праці та цивільного захисту. Вона є обов’язковою при підготовці фахівців освітнього ступеня «магістр», тому що є завершальною серед дисциплін, які вивчають безпеки в умовах виробництва та надзвичайних ситуацій.

Предметом вивчення дисципліни являються безпеки в системі «людина – навколишнє середовище» з метою їх попередження для забезпечення безпеки в умовах виробництва та надзвичайних ситуацій. Навчання за даною програмою проводиться після вивчення здобувачами основних професійно орієнтованих дисциплін, а також обов’язково курсу «Охорона праці та безпека життєдіяльності».

При вивченні дисципліни здобувач має отримати відповідні сучасним вимогам знання про загальні закономірності виникнення і розвитку виробничих небезпек напрямку діяльності, який відповідає його майбутній спеціальності, а також отримати вичерпні знання щодо можливих надзвичайних ситуацій в умовах повсякденної та виробничої діяльності. Мета дисципліни полягає у формуванні необхідних в майбутній практичній діяльності здобувача умінь і навичок необхідних для запобігання і ліквідації наслідків небезпек, захисту людей в умовах повсякденного виробництва, як при стабільному його протіканні, так і при виникненні небезпечних ситуацій природного та техногенного походження.

2. Мета та цілі курсу

Мета вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист» полягає у формуванні у студентів умінь та навичок для забезпечення ефективного управління охороною праці та цивільним захистом на підприємствах галузі, поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов’язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці в системі агропромислового комплексу.

Професійна освіта покликана забезпечити майбутнього спеціаліста знаннями, вміннями і навичками безпечної діяльності, зокрема під час виконання управлінських дій, при проектуванні чи розробці нових процесів, виконанні конкретних виробничих дій, технологічних операцій; новітніми теоріями, методами і технологіями з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку,

визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Значення курсу полягає у формуванні у свідомості майбутнього фахівця культури безпеки на робочому місці при виконанні виробничих завдань, усвідомлення пріоритетності життя і здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності та необхідності для цього забезпечення здорових і безпечних умов праці, уміння передбачати можливі надзвичайні ситуації з метою їх попередження, а також вміння організувати ліквідацію наслідків можливого прояву небезпек в таких ситуаціях.

Задачі курсу. В результаті вивчення дисципліни майбутній фахівець повинний засвоїти:

- питання організації ОП, обов'язки посадових осіб і їхню відповідальність за створення здорових і безпечних умов праці по основних напрямках виробничої діяльності;
- методи аналізу травматизму і захворюваності;
- способи попередження появи небезпечних і шкідливих виробничих факторів в умовах виробництва;
- основні вимоги техніки безпеки;
- причини пожеж, профілактику і способи їхнього гасіння;
- запобігання виникненню НС техногенного та природного походження, запровадження заходів щодо зменшення збитків та втрат у разі аварій, катастроф, вибухів, пожеж та стихійного лиха;
- оперативне оповіщення працівників про виникнення або загрозу виникнення надзвичайної ситуації, своєчасне достовірне інформування про обстановку, яка складається, та заходи, що вживаються для запобігання надзвичайним ситуаціям та подолання їх наслідків;
- організацію захисту населення і територій від НС, надання невідкладної психологічної, медичної та іншої допомоги потерпілим;
- проведення невідкладних робіт із ліквідації наслідків НС та організацію життєзабезпечення постраждалих;
- навчання способам захисту в разі НС, несприятливих виробничих ситуацій та організацію тренувань;
- створення, збереження і раціональне використання матеріальних ресурсів, необхідних для запобігання надзвичайним ситуаціям;
- забезпечення відповідно до законодавства своїх працівників засобами колективного та індивідуального захисту;
- організацію та здійснення під час виникнення НС евакуаційних заходів щодо працівників та майна суб'єкта господарювання;
- створення об'єктових формувань цивільного захисту відповідно до Кодексу Цивільного Захисту, інших законодавчих актів, необхідної для їх функціонування матеріально-технічної бази і забезпечення готовності таких формувань до дій за призначенням;
- проведення оцінки ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання, здійснення заходів щодо не перевищення прийнятних їх рівнів.

3. Формат курсу - очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової.

4. Результати навчання

Після вивчення дисципліни здобувач повинен знати:

- суть, поняття, мету, підсистеми, структурну схему побудови СУОПГ;
- показники ефективності та динаміки функціонування СУОПГ;
- обов'язки власника щодо створення і забезпечення функціонування СУОПГ;
- організацію служби охорони праці підприємства в СУОПГ;
- роль, права, функціональні обов'язки кожного працівника в СУОП підприємства, галузі;
- про участь трудового колективу в системі управління охороною праці;
- СУОП підприємства, місце в ній комісії з охорони праці підприємства;
- органи державного нагляду за охороною праці в СУОПГ;
- класи робіт за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу у галузі;

процесу у галузі;

- за якими показниками виробничого середовища нормуються оптимальні умови праці;
- які класи робіт можливі за факторами умов праці, нормативні параметри яких не мають оптимальних значень (шум, іонізуючі випромінювання тощо);

прикладів гігієнічних класів робіт за характерними професіями та робочими місцями у галузі;

- фактори, які можуть спричинити професійні захворювання у галузі;
- заходи та засоби поліпшення стану виробничого середовища за фактором мікроклімат в умовах галузі;
- заходи та засоби поліпшення стану виробничого середовища за фактором склад повітря робочої зони;
- заходи і засоби захисту працюючих від шуму в умовах галузі;
- шляхи зниження напруженості та тяжкості трудового процесу для умов галузі;
- травмонебезпечні робочі місця і професії у галузі;
- розподіл причин виробничих травм у галузі за питомою вагою;
- тяжкість виробничого травматизму у галузі;
- розподіл виробничого травматизму у галузі за причинами (технічні, організаційні, незнання вимог безпеки, невиконання вимог безпеки тощо).

- напрями попередження виробничого травматизму в умовах галузі;
- визначити вимоги щодо навчання працівників з урахуванням їх функціональних обов'язків;
- характеристики осередків ураження, які виникають у надзвичайних умовах мирного і воєнного часу;
- способи і засоби захисту населення від вражаючих факторів, аварій, катастроф, наслідків стихійних лих і сучасної зброї масового ураження;

ураження;

- порядок дій сил ЦЗ і населення в умовах надзвичайних обставин;
- призначення і порядок роботи з приладами радіаційної і хімічної розвідки, дозиметричного контролю;
- методику прогнозування можливої радіаційної, хімічної (бактеріологічної) біологічної обстановки;
- основи організації і здійснення заходів щодо надання допомоги потерпілим і життєзабезпечення населення при виникненні НС;
- фактори пожежної небезпеки галузевих об'єктів;
- причини пожеж на галузевих об'єктах - реальні і імовірні;

- категорії та класи вибухонебезпечності галузевих об'єктів;
- заходи і засоби системи попередження пожеж на галузевих об'єктах;
- заходи і засоби системи протипожежного захисту галузевих об'єктів;
- складові системи організаційних протипожежних заходів у галузі.

Після вивчення курсу здобувач має показати наступні вміння:

- оцінити динаміку ефективності функціонування СУОПГ;
- обґрунтувати пропозиції щодо удосконалення СУОПГ;
- обґрунтувати пропозиції щодо удосконалення структури і функціонування СУОП підприємства, його підрозділу;
- проконтролювати дотримання вимог щодо проведення навчання працівників підприємства з питань охорони праці;
- сформулювати вимоги до системи управління охороною праці щодо конкретного підприємства галузі чи його підрозділу.
- визначити клас умов праці за показниками шкідливості та небезпечності за окремими факторами виробничого середовища, важкості

та напруженості трудового процесу;

- визначити першочергові заходи і засоби поліпшення стану виробничого середовища для умов галузі;
- розробити пропозиції щодо зниження напруженості праці за окремими професіями та характером робіт у галузі;
- визначити коефіцієнт частоти травматизму у галузі (загальний та з окремих професій, видів робіт);
- визначити тяжкість виробничого травматизму у галузі (загальну, з окремих професій та видів робіт);
- визначити першочергові напрями робіт щодо профілактики виробничого травматизму у галузі;
- визначити першочергові заходи щодо попередження виробничого травматизму у галузі.
- практично здійснювати заходи захисту населення від наслідків аварій, катастроф, наслідків стихійних лих і сучасної зброї масового

ураження;

- оцінювати радіаційну, хімічну біологічну обстановку;
- керувати підготовкою формувань і проведенням рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єкті господарчої діяльності

відповідно до майбутньої спеціальності;

- визначити категорію і клас вибухо- пожежної небезпеки щодо галузевих об'єктів;
- визначити фактори пожежної небезпеки галузевих об'єктів;
- визначити тип і кількість первинних засобів гасіння пожежі;
- визначити вимоги щодо стаціонарних засобів гасіння пожежі;
- визначити вимоги щодо обладнання приміщень галузевих об'єктів засобами автоматичної пожежної сигналізації.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом курсу «Охорони праці та безпека життєдіяльності»

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроєктором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
3. Лабораторні прилади та установки.
4. Тексти лекцій.

5. Роздатковий ілюстративний матеріал.

6. Moodle.

7. Схема курсу

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
згідно розкладу	ТЕМА 1. Система управління охороною праці в галузі, її складові та функціонування	лекція
згідно розкладу	ТЕМА 2. Організація та нормативно-технічне забезпечення функціонування СУОП сільськогосподарського підприємства	лекція
згідно розкладу	ТЕМА 3. Стан умов праці в сільському господарстві	лекція
згідно розкладу	ТЕМА 4. Поліпшення стану виробничого середовища, зменшення важкості та напруженості трудового процесу	лекція
згідно розкладу	ТЕМА 5. Техніка безпеки в АПК. Засоби індивідуального та колективного захисту працівників АПК. Безпека при роботі на комп'ютері.	лекція
згідно розкладу	ТЕМА 6. Тема 1. Роль та місце цивільного захисту в державній системі захисту населення. Кодекс цивільного захисту України. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій.	лекція
згідно розкладу	ТЕМА 7. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту. Планування з питань цивільного захисту. Організація захисту і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах НС на сільськогосподарських об'єктах. Пожежна безпека в галузі АПК.	лекція
згідно розкладу	Розробка комплексного плану по покращенню умов праці	практична
згідно розкладу	Розрахунок потреби в ЗІЗ	практична
згідно розкладу	Аналіз травматизму і захворюваності на с/г підприємстві	практична
згідно розкладу	Проведення внутрішнього аудиту підприємства з охорони праці	практична
згідно розкладу	Охорона праці при роботі з комп'ютером	практична
згідно розкладу	Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС	практична
згідно розкладу	Спеціальна функція у сфері цивільного захисту	практична
згідно розкладу	Розрахунок кількості вогнегасників та їх розташування на об'єкті	практична

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
факультет економічний
кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	МЕТОДОЛОГІЯ І ФІЛОСОФІЯ ВИКЛАДАННЯ ПРОФІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
E-mail:	misyuknikolai@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1925

1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Методологія і філософія викладання профільних дисциплін» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 «Економіка» освітнього ступеня «Магістр». На основі сучасних педагогічних досліджень, практики викладання економічних дисциплін методика викладання дозволяє не тільки поглибити та інтенсифікувати процес пізнання студентами економічних явищ навколишньої дійсності, а й поповнити процес гуманістичним, інтерактивним змістом. Вона пояснює сучасні інноваційні підходи вітчизняних та зарубіжних науковців до всього навчально-пізнавального процесу у вищій школі, педагогічної техніки викладача, методики управління загалом, навчальною роботою.

2. Мета та завдання курсу

Метою навчання є теоритична і методична підготовка магістрів економістів не тільки як висококваліфікованих фахівців, але і їх готовності до самостійної викладацької роботи; сформувати у студентів компетенції, які дозволять викладати дисципліни економічного профілю більш оптимально і науково-обґрунтованим чином, а також займатися освітянською діяльністю в галузі економіки.

Завданням вивчення курсу – набуття студентами вмінь і навичок у галузі забезпечення ефективного викладання дисциплін економічного напрямку.

3. Формат курсу

Очний.

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – В результаті вивчення дисципліни забезпечується досягнення таких програмних результатів навчання: формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науковопрактичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові; демонструвати високу соціальну відповідальність і дотримання принципів академічної доброчесності; оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток; вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю; збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науковоаналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань; формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси; застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності; розробляти сценарії і стратегії розвитку соціальноекономічних систем.

5. Пререквізити – ефективність засвоєння змісту дисципліни «Методологія і філософія викладання профільних дисциплін» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Теорія економічного аналізу», «Мікро- і макроекономіка», «Економіка підприємства», «Фінанси підприємств», «Стратегія і розвиток бізнесу».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Бажаємо мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
За розкладом	Тема 1. Сутність та предмет методики викладання 1.1. Завдання і роль економічної освіти в розвитку економіки України. 1.2. Методика викладання економіки як навчальної дисципліни.	Лекція
За розкладом	Тема 1. Сутність та предмет методики викладання Завдання: Ознайомитися із завданнями і роллю економічної освіти в розвитку економіки України. Вивчити методику	Семінар, групова робота, індивідуальна робота

	викладання економіки як навчальної дисципліни.	
За розкладом	Тема 2. Економічне мислення і поведінка як мета економічної освіти 2.1. Економічна освіта: мета і завдання. 2.2. Економічне мислення: сутність та особливості. 2.3. Модель економічної поведінки.	Лекція
За розкладом	Тема 2. Економічне мислення і поведінка як мета економічної освіти Завдання: Засвоїти роль економічної освіти, її мету і завдання. Економічне мислення: сутність та особливості. Розглянути модель економічної поведінки.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 3. Виховна функція економічної освіти 3.1. Виховання у ВУЗі: види, засоби і методи. 3.2. Принципи сучасного виховання в економічному ВУЗі. 3.3. Виховна система ВУЗу.	Лекція
За розкладом	Тема 3. Виховна функція економічної освіти Завдання: Засвоїти поняття виховання у ВУЗ, його види, засоби та методи. Розглянути принципи сучасного виховання в економічному ВУЗі. Виховна система ВУЗу.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 4. Професіоналізм вузівського	Лекція

	<p>викладача: фактори формування і критерії виміру</p> <p>4.1. Основний зміст діяльності вузівського викладача.</p> <p>4.2. Компоненти педагогічної діяльності.</p> <p>4.3. Структура професійних можливостей викладача вищої школи.</p>	
За розкладом	<p>Тема 4. Професіоналізм вузівського викладача: фактори формування і критерії виміру</p> <p>Завдання: Засвоїти основний зміст діяльності вузівського викладача. Вивчити компоненти педагогічної діяльності. Розглянути структуру професійних можливостей викладача вищої школи.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 5. Методи і мотивація навчання в вищій школі</p> <p>5.1. Навчання і методи навчання як поняття.</p> <p>5.2. Класифікація методів навчання у вищій школі.</p> <p>5.3. Оптимальний вибір методу навчання.</p> <p>5.4. Мотивація у навчанні.</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 5. Методи і мотивація навчання в вищій школі</p> <p>Завдання: Засвоїти поняття навчання і методи навчання. Вивчити класифікацію методів навчання у вищій школі. Оптимальний вибір методу навчання. Мотивація у навчанні.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота

За розкладом	Тема 6. Лекція як організаційно-методична форма навчання 6.1. Характеристика методу прямого навчання. 6.2. Лекція: сутність, функції та види. 6.3. Структура та підготовка лекції. 6.4. Варіанти читання лекції.	Лекція
За розкладом	Тема 6. Лекція як організаційно-методична форма навчання Завдання: Засвоїти характеристику методу прямого навчання. Лекція: сутність, функції та види. Структура та підготовка лекції. Варіанти читання лекції.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 7. Сутність та місце у навчальному процесі 7.1. Види практичних навчальних занять. 7.2. Методика підготовки і проведення семінарських, практичних та лабораторних занять з економічних дисциплін.	Лекція
За розкладом	Тема 7. Сутність та місце у навчальному процесі Завдання: Засвоїти види практичних навчальних занять. Вивчити методику підготовки і проведення семінарських, практичних та лабораторних занять з економічних дисциплін.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 8. Ефективність ігрових форм навчання економічних дисциплін 8.1. Навчальні економічні ігри та їх	Лекція

	<p>класифікація.</p> <p>8.2. Етапи розробки ігор.</p> <p>8.3. Ефективність ігрових форм навчання економічних дисциплін.</p>	
За розкладом	<p>Тема 8. Ефективність ігрових форм навчання економічних дисциплін</p> <p>Завдання: З'ясувати суть навчальних економічних ігри та їх класифікація. Етапи розробки ігор. Ефективність ігрових форм навчання економічних дисциплін.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 9. Сутність і місце у навчальному процесі самостійної роботи студентів</p> <p>9.1. Роль самостійної роботи студентів у навчальному процесі.</p> <p>9.2. Основні поняття і визначення у сфері самостійної роботи студентів.</p> <p>9.3. Мотивація студентів до самостійної роботи.</p> <p>9.4. Організація і форми самостійної роботи студентів.</p> <p>9.5. Методичне забезпечення та контроль самостійної роботи.</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 9. Сутність і місце у навчальному процесі самостійної роботи студентів</p> <p>Завдання: Засвоїти роль самостійної роботи студентів у навчальному процесі. Основні поняття і визначення у сфері самостійної роботи студентів. Мотивація студентів до самостійної роботи. Організація і форми</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота

	самостійної роботи студентів. Методичне забезпечення та контроль самостійної роботи.	
За розкладом	Тема 10. Місце і роль виробничої практики у процесі підготовки висококваліфікованого спеціаліста 10.1. Виробнича практика: завдання, організація і керівництво. 10.2. Зміст і порядок проведення виробничої практики. 10.3. Оформлення звіту і підбиття підсумків виробничої практики. 10.4. Види виробничої практики студентів ВУЗу.	Лекція
За розкладом	Тема 10. Місце і роль виробничої практики у процесі підготовки висококваліфікованого спеціаліста Завдання: виробнича практика: завдання, організація і керівництво. Зміст і порядок проведення виробничої практики. Оформлення звіту і підбиття підсумків виробничої практики. Види виробничої практики студентів ВУЗу.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 11. Контроль і оцінювання результатів навчання 11.1. Поняття та методи контролю. 11.2. Методика оцінювання й оцінки. 11.3. Тест – форма навчання, контролю та оцінювання знань.	Лекція

	11.4. Модульно-рейтингова система оцінювання.	
За розкладом	Тема 11. Контроль і оцінювання результатів навчання Завдання: Засвоїти поняття та методи контролю. Методика оцінювання й оцінки. Тест – форма навчання, контролю та оцінювання знань. Модульно-рейтингова система оцінювання.	Практичне заняття, індивідуальна робота

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
факультет економічний
кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
E-mail:	<i>nonnakoval69@gmail.com</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=648</i>

1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Економічне управління підприємством» є обов'язковою при підготовці фахівців вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» освітнього ступеня «Магістр».

2. Мета та цілі курсу

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічне управління підприємством» є формування у студентів знань про закономірності змін економічних параметрів діяльності підприємства, умінь і навичок застосування методів та інструментарію для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень.

Завданнями вивчення дисципліни вивчення системних характеристик економічного управління підприємством; оволодіння бюджетуванням як однією з найпоширеніших технологій економічного управління підприємством; набуття

вмінь використовувати методи та інструменти фінансового менеджменту для управлінських рішень.

3. Формат курсу: Очний.

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – В результаті вивчення дисципліни забезпечується досягнення таких програмних результатів навчання: демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді; демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами; обґрунтовувати та управляти проектами або комплексними діями; вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю; збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науковоаналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань; обґрунтовувати рішення в умовах невизначеності, що потребують застосування нових підходів та економікоматематичного моделювання та прогнозування; обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання; оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень

5. Пререквізити – ефективність засвоєння змісту дисципліни «Економічне управління підприємством» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Історія економіки та економічної думки», «Теорія економічного аналізу», «Основи економічної науки», «Мікро і макроекономіка», «Економіка підприємства», «Управління витратами».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та

он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

7. Схеми курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
За розкладом	Тема 1. Введення в дисципліну «Економічне управління підприємством» 1.1. Ускладнення управління підприємством у сучасному бізнесі й необхідність реформування його економічної складової. 1.2. Сутність економічного управління підприємством та його завдання. 1.3. Предмет і завдання курсу.	Лекція
За розкладом	Тема 1. Введення в дисципліну «Економічне управління підприємством» Завдання: Засвоїти питання ускладнення управління підприємством у сучасному бізнесі й необхідність реформування його економічної складової. Сутність економічного управління підприємством та його завдання. Предмет і завдання курсу.	Семінар, групова робота
За розкладом	Тема 2. Технологія розв'язання завдань економічного управління 2.1. Економічне управління підприємством як процес прийняття	Лекція

	<p>управлінських рішень.</p> <p>2.2. Методи розв'язання завдань економічного управління підприємством.</p> <p>2.3. Формування системи ключових показників економічного управління підприємством.</p>	
За розкладом	<p>Тема 2. Технологія розв'язання завдань економічного управління</p> <p>Завдання: Засвоїти поняття економічного управління підприємством та методи розв'язання завдань економічного управління підприємством. Формування системи ключових показників економічного управління підприємством.</p>	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 3. Системна характеристика економічного управління підприємством</p> <p>3.1. Системний підхід до управління.</p> <p>3.2. Процесний підхід до управління підприємством.</p> <p>3.3. Система економічного управління «витрати – обсяг – прибуток» (CVP-підхід).</p> <p>3.4. Система контролінгу.</p> <p>3.5. Збалансована система показників.</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 3. Системна характеристика економічного управління підприємством</p> <p>Завдання: Засвоїти поняття системного підходу до управління. Процесний підхід до управління підприємством. Система економічного управління «витрати – обсяг</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота

	– прибуток» (CVP-підхід). Система контролінгу. Збалансована система показників.	
За розкладом	Тема 4. Економічний порядок підприємства та інструменти його підтримування 4.1. Інструменти економічного управління на рівні національного господарства. 4.2. Мікроекономічні інструменти управління. 4.3. Регламентація діяльності економічних служб на підприємстві. 4.4. Ділова етика та етика економічного управління підприємством.	Лекція
За розкладом	Тема 4. Економічний порядок підприємства та інструменти його підтримування Завдання: Розглянути інструменти економічного управління на рівні національного господарства. Мікроекономічні інструменти управління. Регламентация діяльності економічних служб на підприємстві. Ділова етика та етика економічного управління підприємством.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 5. Система бюджетного управління підприємством 5.1. Сутність бюджетування. 5.2. Типологія бюджетів підприємства. 5.3. Функції і завдання бюджетування.	Лекція

	Система бюджетування на підприємстві.	
За розкладом	Тема 5. Система бюджетного управління підприємством Завдання: Засвоїти сутність бюджетування. Типологія бюджетів підприємства. Функції і завдання бюджетування. Система бюджетування на підприємстві.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 6. Організація бюджетного управління 6.1. Сутність фінансової структури підприємства. 6.2. Формування фінансової структури підприємства. 6.3. Регламентна документація на підприємстві.	Лекція
За розкладом	Тема 6. Організація бюджетного управління Завдання: Засвоїти сутність фінансової структури підприємства. Формування фінансової структури підприємства. Регламентна документація на підприємстві.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 7. Технологія формування операційних бюджетів 7.1. Поняття та види операційних бюджетів. 7.2. Планування прибутку від операційної діяльності.	Лекція
За розкладом	Тема 7. Технологія формування операційних бюджетів Завдання: Засвоїти поняття та види	Практичне заняття, індивідуальна робота

	операційних бюджетів. Планування прибутку від операційної діяльності.	
За розкладом	Тема 8. Розроблення бюджету доходів і витрат 8.1. Управління доходами підприємства. 8.2. Відображення в операційних бюджетах процесу формування витрат виробництва. 8.3. Аналіз та оцінювання виконання операційних бюджетів і бюджету доходів і витрат.	Лекція
За розкладом	Тема 8. Розроблення бюджету доходів і витрат Завдання: З'ясувати сутність управління доходами підприємства. Відображення в операційних бюджетах процесу формування витрат виробництва. Аналіз та оцінювання виконання операційних бюджетів і бюджету доходів і витрат.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 9. Управління грошовими потоками підприємства 9.1. Бюджет руху грошових коштів: сутнісна характеристика, призначення, структура та особливості розроблення. 9.2. Прогнозний баланс: сутнісна характеристика, структура та особливості розроблення. 9.3. Взаємоузгодження основних операційних бюджетів з бюджетом руху	Лекція

	грошових коштів і прогнозним балансом.	
За розкладом	<p>Тема 9. Управління грошовими потоками підприємства</p> <p>Завдання: Розглянути бюджет руху грошових коштів: сутнісна характеристика, призначення, структура та особливості розроблення. Прогнозний баланс: сутнісна характеристика, структура та особливості розроблення. Взаємоузгодження основних операційних бюджетів з бюджетом руху грошових коштів і прогнозним балансом.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 10. Інформаційне забезпечення бюджетного управління</p> <p>10.1. Управлінська облікова політика підприємства.</p> <p>10.2. Особливості бюджетного управління за умов автоматизації системи бюджетування.</p> <p>10.3. Бюджетування в автоматизованій системі управління підприємством (АСУП) «Галактика».</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 10. Інформаційне забезпечення бюджетного управління</p> <p>Завдання: Провести управлінську облікову політику підприємства. Особливості бюджетного управління за умов автоматизації системи бюджетування. Бюджетування в автоматизованій системі</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота

	управління підприємством (АСУП) «Галактика».	
За розкладом	Тема 11. Фінансова діагностика підприємства 11.1. Сутність, завдання та принципи фінансової діагностики підприємства. 11.2. Інформаційна база здійснення фінансової діагностики. 11.3. Традиційні методи фінансової діагностики. 11.4. Новітні методи фінансової діагностики.	Лекція
За розкладом	Тема 11. Фінансова діагностика підприємства Завдання: З'ясувати сутність, завдання та принципи фінансової діагностики підприємства. Інформаційна база здійснення фінансової діагностики. Традиційні методи фінансової діагностики. Новітні методи фінансової діагностики.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 12. Управління чистим оборотним капіталом 12.1. Принципи управління робочим капіталом компанії. 12.2. Управління операційним і фінансовим циклом підприємства. 12.3. Управління запасами. 12.4. Управління дебіторською	Лекція

	заборгованістю. 12.5. Фінансування оборотних активів.	
За розкладом	Тема 12. Управління чистим оборотним капіталом Завдання: З'ясувати принципи управління робочим капіталом компанії. Управління операційним і фінансовим циклом підприємства. Управління запасами. Управління дебіторською заборгованістю. Фінансування оборотних активів.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 13. Управління інвестиційним портфелем підприємства 13.1. Сутність, види та принципи портфельного інвестування. 13.2. Формування портфеля інвестиційних проектів. 13.3. Вибір портфеля цінних паперів.	Лекція
За розкладом	Тема 13. Управління інвестиційним портфелем підприємства Завдання: З'ясувати сутність, види та принципи портфельного інвестування. Формування портфеля інвестиційних проектів. Вибір портфеля цінних паперів.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 14. Стратегічне та оперативне управління фінансуванням діяльності підприємства 14.1. Джерела фінансування підприємства. 14.2. Принципи формування та моделювання структури капіталу	Лекція

	підприємства. 14.3. Дивідендна політика підприємства.	
За розкладом	Тема 14. Стратегічне та оперативне управління фінансуванням діяльності підприємства Завдання: З'ясувати джерела фінансування підприємства. Принципи формування та моделювання структури капіталу підприємства. Дивідендна політика підприємства.	Практичне заняття, індивідуальна робота

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА
E-mail:	<i>fedorchuk-n@ukr.net</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=313</i>

Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Глобальна економіка» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 «Економіка» освітнього ступеня «Магістр». Вивченням глобальної економіки є процес формування єдиної системи економічної взаємодії на глобальному рівні. Даний курс спрямований на вивчення теоретичних засад та інструментарію аналізу глобальних макрофінансових процесів, функціонування економіки світу як цілісної системи, макрофінансових закономірностей розвитку глобальної економіки, а також формування комплексних знань щодо процесів, виявлення закономірностей поведінки глобальних акторів (урядів, центральних банків, фондів суверенного багатства, фінансових компаній) в аспекті взаємодії між фінансовим та реальним сектором в глобальних масштабах, а також закріплення компетенцій щодо аналізу і прогнозування структурних особливостей функціонування глобальних макрофінансів, аналізу та прогнозування глобальних монетарних процесів та їх застосування в практичній діяльності.

2. Мета та цілі курсу – метою вивчення дисципліни є формування у студентів знань умов і факторів становлення та механізмів функціонування глобальної економіки. Завданням є виявлення системної сутності економічної глобалізації; визначення глибини впливу глобальних трансформацій на світові інтеграційні процеси; ідентифікація основних параметрів глобального розвитку; визначення сучасних ринкових та інституціональних методик глобального менеджменту; аналіз особливостей формування національних і міжнародних стратегій розвитку.

3. Формат курсу – Очний.

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової.

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науковопрактичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові; демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді; збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань; формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв’язку, беручи до уваги наявні ресурси.

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «Історія економіки та економічної думки», «Основи економічної теорії», «Економічна теорія», Мікроекономіка та макроекономіка», «Регіональна економіка», «Національна економіка», «Міжнародна економіка», «Інституціональна економіка», «Соціологія», «Політологія».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання - Презентаційний мультимедійний матеріал. Тексти лекцій. Роздатковий ілюстративний матеріал. Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп’ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber).

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних робіт.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
Згідно розкладу	Тема 1. Сучасна методологія глобалістики 1.1. Глобалістика і глобалізм як наукове обґрунтування ідеології глобалізації 1.2. Еволюція концепцій глобалізації 1.3. Державно-політичні платформи сучасного глобалізму.	лекція
	Тема 2. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики 2.1. Глобалізація: історичний і міждисциплінарний аспекти	

Згідно розкладу	<p>2.2. Погляди на глобалізацію гіперглобалістів, скептиків та трансформістів</p> <p>2.3. Основні школи сучасної глобалістики</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 3. Становлення глобальної економіки</p> <p>3.1. Сутність глобальної економіки та її становлення</p> <p>3.2. Транснаціоналізація і регіональна інтеграція як шляхи становлення глобальної економіки.</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 4. Часові межі феномену глобалізації</p> <p>4.1. Сутність глобалізації та її концепції</p> <p>4.2. Підходи до визначення початку глобалізації та результатів її розвитку</p> <p>4.3. Хронологічні межі глобалізації</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів</p> <p>5.1. Глобальні економічні процеси</p> <p>5.2. Цивілізаційна структура сучасного світу.</p> <p>5.3. Цивілізаційна специфіка глобальних економічних процесів.</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 6. Глобальна економіка як прогностична реальність</p> <p>6.1. Особливості сучасного стану глобалізації та можливості її кількісного вимірювання</p> <p>6.2. Глобальні фінансово-економічні кризи</p> <p>6.3. Підходи, умови і фактори визначення перспектив глобалізації.</p> <p>6.4. Прогностичні сценарії розвитку</p>	лекція

	глобалізації	
Згідно розкладу	<p>Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій</p> <p>7.1. Сутність поняття «парадокс» і його прояви в економіці</p> <p>7.2. Парадокс глобалізації</p> <p>7.3. Особливості глобальних трансформацій в сучасному світі.</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 8. Регулятивні механізми глобальної економіки.</p> <p>8.1. Сутність держави та її функції</p> <p>8.2. Управлінські функції державної влади</p> <p>8.3. Трансформація функцій держави в умовах глобалізації</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 9. Альтерглобалізм та його форми</p> <p>9.1. Поняття антиглобалізму та альтерглобалізму в сучасній глобалістиці</p> <p>9.2. Історія становлення і розвитку антиглобального руху.</p> <p>9.3. Цілі, завдання, принципи, види діяльності, програми альтерглобалізму</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 10. Міжнародні стратегії глобалізації</p> <p>10.1. Загальні підходи до визначення стратегії. Моделі економічного розвитку</p> <p>10.2. Поняття міжнародної і глобальної системи</p> <p>10.3. Стратегії Європейського Союзу.</p> <p>10.4. Перспективні сценарії глобального економічного розвитку</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 1. Сучасна методологія глобалістики</p> <p>1.1. Глобалізація, її вплив на сучасну економіку.</p> <p>1.2. Глобалістика, етапи її</p>	семінарське заняття, групова робота

	<p>становлення.</p> <p>1.3. Особливості сучасного етапу глобалістики.</p> <p>1.4. Базові концепції, які характеризують історичні рамки глобалізації.</p>	
Згідно розкладу	<p>Тема 2. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики.</p> <p>2.1. Школи сучасної глобалістики.</p> <p>2.2. Дихотомічна типологія «локальне / глобальне» у теоріях глобалістики.</p> <p>2.3. Трактуювання терміна «глобалізація» у дослідженнях вчених-глобалістів.</p> <p>2.4. Дискурс віртуалізації у глобалістиці</p>	семінарське заняття, групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 3. Становлення глобальної економіки</p> <p>3.1. Становлення глобальної економіки.</p> <p>3.2. Геоекономічний атлас та його складові.</p> <p>3.3. Моделі сучасного світу та перспективи його еволюції.</p> <p>3.4. Вплив транснаціональних структур на розвиток сучасної світової економіки.</p>	семінарське заняття, групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 4. Часові межі феномену глобалізації.</p> <p>4.1. Теоретична база сучасного глобалізму.</p> <p>4.2. Атлантична лінія геополітики, її теоретичне обґрунтування.</p> <p>4.3. Континенталізм і його теоретична база.</p> <p>4.4. Державно-політичні платформи, через які реалізується сучасний глобалізм.</p>	семінарське заняття, групова робота

Згідно розкладу	<p>Тема 5. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.</p> <p>5.1. Інституційне середовище глобальної економіки.</p> <p>5.2. Інститут держави і його трансформація в умовах глобалізації.</p> <p>5.3. Феномен метакорпорацій у глобальній економіці.</p> <p>5.4. Місце міжнародних організацій в інституційному середовищі глобальної економіки.</p>	семінарське заняття, групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 6. Глобальна економіка як прогностична реальність.</p> <p>6.1. Характеристика сучасного етапу світового розвитку.</p> <p>6.2. Песимістичні сценарії глобального розвитку.</p> <p>6.3. Оптимістичні сценарії глобального розвитку.</p> <p>6.4. Варіанти найбільш реально прийнятних сценаріїв розвитку світу</p>	семінарське заняття, групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій</p> <p>7.1. Глобальні економічні парадокси, їх вплив на світову економіку.</p> <p>7.2. Парадокс глобальної стратифікації.</p> <p>7.3. Парадокс дисоціації.</p> <p>7.4. Феномен домашнього заміщення.</p>	семінарське заняття, групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 8. Регулятивні механізми глобальної економіки.</p> <p>8.1. Проблема регулювання сучасною світовою економікою.</p>	семінарське заняття, групова робота

	<p>8.2.Державні механізми регулювання економіки в умовах глобалізації.</p> <p>8.3.Вплив метакорпорацій на процес економічного розвитку світу.</p> <p>8.4.Міжнародні організації у системі регулювання світовою економікою.</p>	
Згідно розкладу	<p>Тема 9. Альтерглобалізм та його форми.</p> <p>9.1.Характеристика сучасного етапу світового розвитку.</p> <p>9.2. Песимістичні сценарії глобального розвитку.</p> <p>9.3.Оптимістичні сценарії глобального розвитку.</p> <p>9.4.Варіанти найбільш реально прийнятних сценаріїв розвитку світу.</p>	семінарське заняття, групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 10. Міжнародні стратегії глобалізації</p> <p>10.1. Значення стратегічного планування для ефективного функціонування економіки.</p> <p>10.2. Проблема стратегій розвитку у глобалістиці.</p> <p>10.3. Особливості стратегії талассократії в сучасному світі.</p> <p>10.4. Варіанти стратегій глобального розвитку світу.</p>	семінарське заняття, групова робота

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
E-mail:	<i>kbvol@ukr.net</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=381</i>

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Соціальна відповідальність» є обов’язковою при підготовці фахівців на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 051 «Економіка». Основний фокус освітньої програми та спеціалізації: дисципліна спрямована на вивчення теоретичних положень та оволодіння відповідним інструментарієм щодо використання сучасних практик взаємодії держави, бізнесу, громадянського суспільства і людини, які б дозволили посилити взаємну відповідальність усіх суб’єктів суспільного життя, створити умови для стійкого стабільного розвитку держави і суспільства. Актуальність розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні зумовлена її суттєвим впливом на досягнення економічних, соціальних та екологічних цілей, які стають рушіями подальшого розвитку СББ, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу й країни в цілому.

2. Мета та цілі курсу – сформувати у фахівців фундаментальні знання з теорії та практики соціальної відповідальності і відповідні професійні компетенції, які забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки її суб’єктів (інститутів).

Предмет курсу: система суспільно-економічних відносин, що складається між державою, бізнесом, громадянами, суспільством і людиною для посилення взаємної відповідальності усіх суб’єктів суспільно-економічного життя.

3. Формат курсу – Очний.

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – Демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді. Демонструвати високу соціальну відповідальність і дотримання принципів академічної доброчесності. Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток. Застосовувати сучасні інформаційні технології у соціально-економічних дослідженнях. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. Застосовувати сучасні інформаційні технології у соціально-економічних дослідженнях. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

5. Пререквізити – ефективність засвоєння змісту дисципліни «Соціальна відповідальність» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін які входять до циклу загальноосвітніх економічних курсів і раніше засвоєні студентами предмети: «Економічне управління підприємством», «Глобальна економіка», «Управління проектами», «Конкурентноспроможність підприємства», «Державна економічна політика», «Комп'ютерне моделювання складних економічних систем», «Економічна безпека підприємства» та ін.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки кейсів індивідуальної роботи, рефератів, зошит для виконання практичних робіт та виконання аналітичних звітів.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
За розкладом	ТЕМА 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку 1. Предмет, методи і завдання дисципліни «Соціальна відповідальність». 2. Сутність та складові соціальної відповідальності.	Лекція

	3. Обсяги і міра соціальної відповідальності.	
За розкладом	ТЕМА 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку 1. Предмет, методи і завдання дисципліни «Соціальна відповідальність». 2. Сутність та складові соціальної відповідальності. 3. Обсяги і міра соціальної відповідальності.	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	ТЕМА 2. Види, підстави, стадії, принципи і моделі розвитку соціальної відповідальності. 1. Види, підстави соціальної відповідальності. 2. Стадії, принципи соціальної відповідальності. 3. Моделі розвитку соціальної відповідальності.	Лекція
За розкладом	ТЕМА 2. Види, підстави, стадії, принципи і моделі розвитку соціальної відповідальності. 1. Види, підстави соціальної відповідальності. 2. Стадії, принципи соціальної відповідальності. 3. Моделі розвитку соціальної відповідальності.	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота. Міні- дискусія.
За розкладом	ТЕМА 3. Соціальна відповідальність людини, держави та інститутів громадянського суспільства 1 Соціальна відповідальність людини і держави. 2 Розвиток соціальної відповідальності інститутів громадянського суспільства. 3 Соціально відповідальна взаємодія держави, бізнесу та інститутів громадянського суспільства: шляхи розвитку.	Лекція
За розкладом	ТЕМА 3. Соціальна відповідальність людини, держави та інститутів громадянського суспільства 1. Соціальна відповідальність людини і держави. 2. Розвиток соціальної відповідальності інститутів громадянського суспільства. 3. Соціально відповідальна взаємодія держави, бізнесу та інститутів громадянського суспільства: шляхи розвитку.	Семінарське заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	ТЕМА 4. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності 1. Соціальна відповідальність товаровиробника 2. Соціальна відповідальність ділового партнера 3. Соціальна відповідальність роботодавця 4. Соціальна відповідальність учасника економічних відносин 5. Обґрунтування необхідності соціальної активності бізнес-структур	Лекція
За розкладом	ТЕМА 4. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності 1. Соціальна відповідальність товаровиробника 2. Соціальна відповідальність ділового партнера 3. Соціальна відповідальність роботодавця 4. Соціальна відповідальність учасника економічних відносин	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.

	5. Обґрунтування необхідності соціальної активності бізнес-структур	
За розкладом	ТЕМА 5 Формування відносин організації із зовнішніми стейкхолдерами на засадах соціальної відповідальності 1. Система взаємної відповідальності суб'єктів соціально-трудових відносин. Формування відносин організації із зовнішніми стейкхолдерами 2. Механізм регулювання соціально-трудових відносин на засадах відповідальності 3. Механізм конструктивної взаємодії суспільства, держави і бізнесу	Лекція
За розкладом	ТЕМА 5 Формування відносин організації із зовнішніми стейкхолдерами на засадах соціальної відповідальності 1. Формування відносин організації із зовнішніми стейкхолдерами 2. Механізм регулювання соціально-трудових відносин на засадах відповідальності 3. Механізм конструктивної взаємодії суспільства, держави і бізнесу	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	ТЕМА 6. Міжнародні ініціативи як чинники формування і розвитку СВ 1. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. (Глобальний договір ООН). 2. Якість продукції (стандарт ISO 9000). Соціально відповідальний маркетинг. 3. Міжнародні стандарти прав людини. 4. Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Європейські стандарти у сфері праці. Особливості європейської моделі внутрішньої СВ.	Лекція
За розкладом	ТЕМА 6. Міжнародні ініціативи як чинники формування і розвитку СВ 1. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. (Глобальний договір ООН). 2. Якість продукції (стандарт ISO 9000). Соціально відповідальний маркетинг. 3. Міжнародні стандарти прав людини. 4. Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Європейські стандарти у сфері праці. Особливості європейської моделі внутрішньої СВ.	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота. Міні-дискусія.
За розкладом	Тема 7. Екологічна компонента соціальної відповідальності: організаційно-економічний інструментарій реалізації 1. Суть та необхідність відповідального ставлення організацій до довкілля 2. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля 3. Міжнародний та український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності	Лекція
За розкладом	Тема 7. Екологічна компонента соціальної відповідальності: організаційно-економічний інструментарій реалізації 1. Суть та необхідність відповідального ставлення організацій до довкілля 2. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля 3. Міжнародний та український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	Тема 8. Моніторинг соціальної відповідальності, соціальна звітність та аудит 1. Підготування та розповсюдження корпоративного соціального звіту	Лекція

	2. Тематика соціального звіту 3. Оприлюднення соціального звіту	
За розкладом	Тема 8. Моніторинг соціальної відповідальності, соціальна звітність та аудит 1. Підготування та розповсюдження корпоративного соціального звіту 2. Тематика соціального звіту 3. Оприлюднення соціального звіту	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	Тема 9. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні 1. Реалізація національної ідеї соціальної відповідальності 2. Формування ціннісно-правової компетентності суб'єктів соціального розвитку 3. Підвищення прозорості діяльності українських компаній як стратегічний напрям розвитку соціальної відповідальності	Лекція
За розкладом	Тема 9. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні 1. Реалізація національної ідеї соціальної відповідальності 2. Формування ціннісно-правової компетентності суб'єктів соціального розвитку 3. Підвищення прозорості діяльності українських компаній як стратегічний напрям розвитку соціальної відповідальності	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	Тема 10. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності 1. Інтегральна оцінка ефективності корпоративної соціальної відповідальності 2. Нефінансові ризики, пов'язані з діяльністю організації та заходи із запобігання або зниження їх негативного впливу; 3. Методика оцінки ефективності соціальних інвестицій.	Лекція
За розкладом	Тема 10. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності 1. Інтегральна оцінка ефективності корпоративної соціальної відповідальності 2. Аналіз нефінансових ризиків, пов'язані з діяльністю організації та розробка заходів із запобігання або зниження їх негативного впливу; 3. Методика оцінки ефективності соціальних інвестицій.	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа. Міні-дискусія.

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА
E-mail:	<i>kbvol@ukr.net</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/index.php?categoryid=111</i>

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Інноваційний розвиток підприємства» є обов’язковою при підготовці фахівців на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 051 «Економіка». Основний фокус освітньої програми та спеціалізації: засвоїти сучасні форми здійснення інноваційної діяльності, методичні положення та інструментарій оцінювання інноваційного розвитку; уміти розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності інноваційного розвитку суб’єктів господарювання.

2. Мета та цілі курсу – сформувати у фахівців фундаментальні знання з теорії та практики соціальної відповідальності і відповідні професійні компетенції, які забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки її суб’єктів (інститутів).

Предмет курсу: система суспільно-економічних відносин, що складається між державою, бізнесом, громадянами, суспільством і людиною для посилення взаємної відповідальності усіх суб’єктів суспільно-економічного життя.

3. Формат курсу – Очний.

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові. Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність. Вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. Обґрунтовувати рішення в умовах невизначеності, що потребують застосування нових підходів та економіко-математичного моделювання та прогнозування. Застосовувати сучасні інформаційні технології у соціально-економічних дослідженнях. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. Застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

5. Пререквізити – ефективність засвоєння змісту дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін які входять до циклу економічних курсів і раніше засвоєні студентами предмети: «Економічне управління підприємством», «Біржовий ринок», «Економічна безпека підприємства», «Інтелектуальний бізнес», «Глобальна економіка», «Державна економічна політика», «Потенціал підприємства», «Економічна діагностика», «Соціальна відповідальність» та ін.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки кейсів індивідуальної роботи, рефератів, зошит для виконання практичних робіт та виконання аналітичних звітів.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самотійна, дискусія, групова робота</i>
За розкладом	ТЕМА 1. Еволюційно-інституціональні теорії інноваційного розвитку підприємства. 1. Інноваційна діяльність: сутнісна характеристика та значення на сучасному	Лекція

	етапі економічного розвитку 2. Становлення та розвиток теорії інновацій 3. Сутність понять «новація» та «нововведення». Типологія нововведень	
За розкладом	ТЕМА 1. Еволюційно-інституціональні теорії інноваційного розвитку підприємства 1. Інноваційна діяльність: сутнісна характеристика та значення на сучасному етапі економічного розвитку 2. Становлення та розвиток теорії інновацій 3. Сутність понять «новація» та «нововведення». Типологія нововведень	Семінарське заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	ТЕМА 2. Інноваційний розвиток підприємства: ключові поняття, принципи, методи 1. Вплив інноваційної діяльності на економічний розвиток підприємства. 2. Поняття, етапи виникнення і класифікація інновації, інноваційної діяльності, інноваційного процесу, інноваційного розвитку. 3. Типи шляхів економічного розвитку підприємства. Принципи інноваційного розвитку.	Лекція
За розкладом	ТЕМА 2. Інноваційний розвиток підприємства: ключові поняття, принципи, методи 1. Вплив інноваційної діяльності на економічний розвиток підприємства. 2. Поняття, етапи виникнення і класифікація інновації, інноваційної діяльності, інноваційного розвитку. 3. Типи шляхів економічного розвитку підприємства. Принципи інноваційного розвитку.	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота. Міні-дискусія.
За розкладом	ТЕМА 3. Напрямки та чинники формування і вимірювання рівня інноваційного розвитку: поняття, класифікація та порівняльна характеристика 1. Поняття, основні етапи та стадії інноваційного процесу. 2. Напрямки інноваційного розвитку підприємств 3. Основні чинники формування і методи вимірювання рівня інноваційного розвитку	Лекція
За розкладом	ТЕМА 3. Напрямки та чинники формування і вимірювання рівня інноваційного розвитку: поняття, класифікація та порівняльна характеристика 1. Поняття, основні етапи та стадії інноваційного процесу. 2. Напрямки інноваційного розвитку підприємств 3. Основні чинники формування і методи вимірювання рівня інноваційного розвитку	Семінарське заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	ТЕМА 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	Лекція

	<p>підприємств</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукові організації як джерело формування та реалізації інновацій 2. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності 3. Організаційні форми інтеграції науки та виробництва 4. Інноваційні форми підприємств та їх характеристика 	
За розкладом	<p>ТЕМА 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку підприємств</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукові організації як джерело формування та реалізації інновацій 2. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності 3. Організаційні форми інтеграції науки та виробництва 4. Інноваційні форми підприємств та їх характеристика 	<p>Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.</p>
За розкладом	<p>ТЕМА 5 Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність комунікацій у контексті інноваційного розвитку. Контури інформаційного суспільства та інноваційної економіки. 2. Глобалізація інноваційного розвитку та інформаційні комунікації. 3. Оцінка інформаційних та комунікаційних технологій у контексті розвитку інноваційної економіки 	<p>Лекція</p>
За розкладом	<p>ТЕМА 5 Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність комунікацій у контексті інноваційного розвитку. Контури інформаційного суспільства та інноваційної економіки. 2. Глобалізація інноваційного розвитку та інформаційні комунікації. 3. Оцінка інформаційних та комунікаційних технологій у контексті розвитку інноваційної економіки 	<p>Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.</p>
За розкладом	<p>ТЕМА 6. Інфраструктура ринку інновацій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інноваційної інфраструктури та її функції 2. Основні елементи інноваційної інфраструктури 3. Форми передачі технологій на ринку інновацій 	<p>Лекція</p>
За розкладом	<p>ТЕМА 6. Інфраструктура ринку інновацій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інноваційної інфраструктури та її функції 2. Основні елементи інноваційної інфраструктури 3. Форми передачі технологій на ринку інновацій 	<p>Практичне заняття, групова і індивідуальна робота. Міні-дискусія.</p>
За розкладом	<p>Тема 7. Державна підтримка інноваційного розвитку підприємств</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інновації як об'єкт державної політики 2. Інструменти державної підтримки інноваційної діяльності підприємств 3. Внутрішнє регулювання та стимулювання інноваційної діяльності підприємств 	<p>Лекція</p>
За розкладом	<p>Тема 7. Державна підтримка інноваційного розвитку підприємств</p>	<p>Практичне заняття,</p>

	1. Інновації як об'єкт державної політики 2. Інструменти державної підтримки інноваційної діяльності підприємств 3. Внутрішнє регулювання та стимулювання інноваційної діяльності підприємств	індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	Тема 8. Національні інноваційні системи 1. Сутність національної інноваційної системи 2. Структура національної інноваційної системи 3. Національної інноваційної системи та моделі інноваційного розвитку підприємств	Лекція
За розкладом	Тема 8. Національні інноваційні системи 1. Сутність національної інноваційної системи 2. Структура національної інноваційної системи 3. Національної інноваційної системи та моделі інноваційного розвитку підприємств	Практичне заняття, індивідуальна робота. Міні-дискусія.
За розкладом	Тема 9. Інноваційний потенціал підприємства 1. Поняття інноваційного потенціалу фірми 2. Зміст і структура потенціалу інноваційного розвитку підприємства 3. Сприйнятливість нововведень виробничою системою 4. Реінжиніринг бізнесу як засіб підвищення інноваційного потенціалу організації та оновлення продукції 5. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства	Лекція
За розкладом	Тема 9. Інноваційний потенціал підприємства 1. Поняття інноваційного потенціалу фірми 2. Зміст і структура потенціалу інноваційного розвитку підприємства 3. Сприйнятливість нововведень виробничою системою 4. Визначення рівня інноваційного потенціалу підприємства 5. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємств	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства. 1. Стратегії інноваційного розвитку підприємства 2. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства 3. Методика оцінки ефективності стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	Лекція
За розкладом	Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства 1. Стратегії інноваційного розвитку підприємства 2. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства 3. Методика оцінки ефективності стратегії та бізнес-моделі інноваційного	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа. Міні-дискусія.

	розвитку підприємства	
За розкладом	Тема 11. Маркетинг інновацій 1. Концептуальні основи маркетингу інновацій 2. Теоретико-методичні основи аналізу та мотивації попиту на інновації 3. Дифузія інновацій. Сприйняття і схвалення інновацій споживачами	Лекція
За розкладом	Тема 11. Маркетинг інновацій 1. Концептуальні основи маркетингу інновацій 2. Теоретико-методичні основи аналізу та мотивації попиту на інновації 3. Дифузія інновацій. Сприйняття і схвалення інновацій споживачами	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа. Міні-дискусія.
За розкладом	Тема 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства 1. Джерела і механізми фінансування інноваційного проекту 2. Формування та оптимізація інвестиційних ресурсів 3. Завдання держави щодо фінансування інноваційних процесів	Лекція
За розкладом	Тема 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства 4. Джерела і механізми фінансування інноваційного проекту 5. Формування та оптимізація інвестиційних ресурсів 6. Завдання держави щодо фінансування інноваційних процесів	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа. Міні-дискусія.
За розкладом	Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними 1. Ризики в інноваційній діяльності 2. Методи оцінки і прогнозування ризиків в інноваційній діяльності 3. Методи управління ризиками в інноваційній діяльності	Лекція
За розкладом	Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними 1. Ризики в інноваційній діяльності 2. Методи оцінки і прогнозування ризиків в інноваційній діяльності 3. Методи управління ризиками в інноваційній діяльності	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.
За розкладом	Тема 14. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності 1. Поняття інтелектуальної власності 2. Правові аспекти охорони інтелектуальної власності 3. Методи оцінювання і управління інтелектуальним капіталом підприємства	Лекція
За розкладом	Тема 14. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності 1. Поняття інтелектуальної власності 2. Правові аспекти охорони інтелектуальної власності	Практичне заняття, індивідуальна робота. Ситуаційна вправа.

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умови виконання навчальної програми та захисту курсової роботи

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування

Назва курсу	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ БІЗНЕС
E-mail:	nataly.slavina05@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=479

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Інтелектуальний бізнес» є обов’язковою при підготовці фахівців за спеціальністю 051 «Економіка» освітнього ступеня «магістр». Дисципліна спрямована вивчення основних теоретико-методичних засад інтелектуального бізнесу як специфічного формату бізнесової діяльності.

2. Мета та цілі курсу – формування у студентів комплексу теоретичних знань і практичних навичок формування та управління інтелектуальним бізнесом, економічного обґрунтування напрямків його розвитку та забезпечення успішного функціонування.

3. Формат курсу – Очний.

Змішаний – курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – Застосовувати концепції, методи та інструменти менеджменту для результативного та ефективного управління організацією; встановлювати зв’язки між елементами системи управління організацією; застосовувати навички обґрунтування та управління проектами, генерування підприємницької ідеї; планувати діяльність

організації в стратегічному та тактичному розрізах; організовувати та здійснювати комунікації з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті; практикувати використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні; аргументувати власну точку зору в дискусії на основі етичних міркувань, соціально відповідально; демонструвати вміння взаємодіяти з людьми та впливати на їх поведінку; вміти аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації; вміти управляти організацією, її змінами, здійснюючи їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення, в тому числі у відповідності до міжнародних стандартів та рекомендацій моделей досконалості; демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї в області наук про менеджмент; моделювати об'єкти і процеси у сфері менеджменту. Застосовуючи математичні методи та інформаційні технології; ідентифікувати та класифікувати відомі і виявляти нові об'єкти в сфері менеджменту, описувати властивості, явища та процеси, їм притаманні.

5. Пререквізити – ефективність засвоєння змісту дисципліни «Інтелектуальний бізнес» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін «Економіки підприємства», «Інноваційним менеджментом», «Антикризовим управлінням».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
За розкладом	Тема 1. Теоретичні засади інтелектуального бізнесу 1.1. Інтелектуальний капітал як базова характеристика вартості бізнесу 1.2. Інтелектуальна діяльність та її місце в соціально-економічному розвитку суспільства 1.3. Еволюція інтелектуальної власності	Лекція
За розкладом	Тема 1. Теоретичні засади	Семінар, групова робота

	інтелектуального бізнесу Завдання: Ознайомитися з предметом методами, основними категоріями Інтелектуального бізнесу України та за її межами.	
За розкладом	Тема 2. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення 2.1. Об'єкти права інтелектуальної власності 2.2. Суб'єкти права інтелектуальної власності	Лекція
За розкладом	Тема 2. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення Завдання: Засвоїти суть, значення, види об'єктів та суб'єктів інтелектуальної власності.	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	Тема 3. Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні 3.1. Система законодавства України про інтелектуальну власність 3.2. Державна система правової охорони інтелектуальної власності 3.3. Міжнародна система інтелектуальної власності	Лекція
За розкладом	Тема 3: Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні Завдання: Засвоїти систему законодавства України про інтелектуальну власність та державну систему правової охорони.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 4. Моделювання інтелектуального бізнесу 4.1. Охорона прав на об'єкти промислової	Лекція

	<p>власності</p> <p>4.2. Поняття і види об'єктів винаходу</p> <p>4.3. Поняття і критерії патентоспроможності корисної моделі</p> <p>4.4. Поняття і ознаки промислового зразка</p> <p>4.5. Бізнес-план як умова інноваційної власності</p> <p>4.6. Оформлення «ноу-хау» і раціоналізаторських пропозицій</p>	
За розкладом	<p>Тема 4. Моделювання інтелектуального бізнесу</p> <p>Завдання: Знати критерії платоспроможності корисної моделі. Розроблення бізнес плану, як умови інноваційного розвитку.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 5. Управління інтелектуальним бізнесом</p> <p>5.1. Життєвий цикл об'єктів права інтелектуальної власності</p> <p>5.2. Управління об'єктом права інтелектуальної власності на етапі його створення</p> <p>5.3. Управління об'єктом права інтелектуальної власності на етапі набуття прав</p> <p>5.4. Управління об'єктом права інтелектуальної власності на етапі використання права</p> <p>5.5. Управління об'єктом права інтелектуальної власності на етапі захисту прав та утилізації</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 5. Управління інтелектуальним бізнесом</p> <p>Завдання: Управління об'єктами права інтелектуальної власності на всіх етапах</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота

	життєвого циклу.	
За розкладом	<p>Тема 6. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу</p> <p>6.1. Виникнення та здійснення авторського права</p> <p>6.2. Реєстрація об'єктів авторського права і авторських договорів</p> <p>6.3. Особливості авторського права на комп'ютерні програми та інтернет-твори</p> <p>6.4. Суміжні права виконавців</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 6. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу</p> <p>Завдання: Вміння здійснювати реєстрацію об'єктів авторського права і авторських договорів.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 7. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів</p> <p>7.1. Авторське право</p> <p>7.2. Суміжні права</p> <p>7.3. Оформлення заявки на державну реєстрацію прав автора</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 7. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів</p> <p>Завдання: Вміння оформляти заявки на державну реєстрацію прав автора.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 8. Ризики інтелектуального бізнесу</p> <p>8.1. Дії, що визнаються порушенням права інтелектуальної власності</p> <p>8.2. Категорії спорів. Форми і порядки захисту права інтелектуальної власності</p> <p>8.3. Адміністративно-правовий захист</p>	Лекція

	права інтелектуальної власності 8.4. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності 8.5. Кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності	
За розкладом	Тема 8. Ризики інтелектуального бізнесу Завдання: Категорії спорів. Форми і порядки захисту права інтелектуальної власності	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 9. Економічна безпека інтелектуального бізнесу 9.1. Виникнення суб'єктивних прав на об'єкти інтелектуальної власності 9.2. Особисті немайнові права на об'єкти інтелектуальної власності 9.3. Майнові права авторів творів науки, літератури, мистецтва і суміжних прав та суб'єктів промислової власності 9.4. Обов'язки суб'єктів промислової власності	Лекція
За розкладом	Тема 9. Економічна безпека інтелектуального бізнесу Завдання: Обов'язки суб'єктів промислової власності	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 10. Ведення інтелектуального бізнесу 10.1. Договори у сфері інтелектуальної власності 10.2. Комерціалізація прав на об'єкти інтелектуальної власності 10.3. Оцінка вартості інтелектуальної власності	Лекція
За розкладом	Тема 10. Ведення інтелектуального бізнесу	Практичне заняття, індивідуальна робота

	Завдання: Складання договорів у сфері інтелектуальної власності. Оцінка об'єктів інтелектуальної власності.	
За розкладом	Тема 11. Віртуалізація інтелектуального бізнесу 11.1. Віртуальне підприємство 11.2 Віртуалізація бізнесу 11.3 Основні форми і типи віртуальних підприємств	Лекція
За розкладом	Тема 11. Віртуалізація інтелектуального бізнесу Завдання: Основні форми і типи віртуальних підприємств.	Практичне заняття, індивідуальна робота

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

Силабус
Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
Кафедра математичних дисциплін, інформатики і моделювання

Назва курсу	Комп'ютерне моделювання складних економічних систем
Е-mail кафедри:	mdm@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1127

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Комп'ютерне моделювання складних економічних систем» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 «Економіка» „Магістр”. Основними завданнями дисципліни є: засвоєння студентами теоретичних основ побудови економіко-математичних моделей та методів проведення модельних експериментів; формування у студентів достатнього уявлення про становлення, функціонування та розвиток систем підтримки прийняття управлінських рішень; набуття необхідних знань і вмінь у галузі побудови систем моделей та алгоритмів пошуку оптимальних управлінських рішень; набуття практичних навичок використання й адаптації сучасного інструментарію оптимізації управлінських рішень у визначеній предметній сфері.

2. Мета та цілі курсу - Метою курсу “Комп'ютерне моделювання складних економічних систем” є засвоєння концептуальних положень побудови математичних моделей соціально-економічних процесів на основі комп'ютерних технологій та їх використання в аналізі та управлінні економічними системами.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової.

4. Результати навчання – знати: основні характеристики апаратного і програмного забезпечення, необхідних для реалізації науково-дослідних проектів; принципи організації та функціонування комп'ютерних мереж і їх сервісів; можливості інтернет-ресурсів аграрного спрямування; правила захисту інтелектуальної власності при роботі з Інтернет-ресурсами; оформлення звітів; візуалізації одержаних результатів;

вміти: здійснювати пошук і збирання накопиченої у різних джерелах, зокрема в Internet-джерелах, фахової інформації; проводити комплексну обробку і аналіз інформації; створювати оптимальну структуру даних для зберігання первинної інформації і нового інформаційного продукту, одержаного в результаті обробки і аналізу вхідних даних; одержувати необхідні дані із створеної структури даних, представляти їх у графічному та інших форматах; оптимізувати систему обробки інформації з метою вдосконалення інформаційних процесів і уточнення варіантів раніше прийнятих рішень; використовувати інформаційно-комунікаційні технології для обміну інформацією, для ділового спілкування, презентації своїх досягнень тощо.

5. Пререквізити – вивчення дисципліни «Комп'ютерне моделювання складних економічних систем» базується на курсі «Інформаційні технології». Матеріал цієї дисципліни використовується у подальшому вивченні дисциплін фундаментальної, природничо-наукової і професійної підготовки.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Комп'ютер з електронним проектором та переносним екраном.
2. Повні тексти лекцій.
3. Роздатковий ілюстративний матеріал лекцій.
4. Презентаційний матеріал для читання лекцій.
5. Методичні вказівки для виконання практичних занять.
6. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи.
7. Повний перелік контрольних питань з навчальної дисципліни.
8. Тестові завдання для проведення поточного контролю.
9. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Основи моделювання економічних процесів..

Тема, план
Тема 2. Моделювання економічних систем для вирішення задач методами лінійного програмування.
Тема 3. Принципи моделювання економічних процесів.
Тема 4. Моделювання оптимальної структури виробництва в сільськогосподарському підприємстві.
Тема 5. Моделі розв'язання проблем беззбитковості діяльності.
Тема 6. Нелінійні оптимізаційні моделі економічних систем задач нелінійного програмування.
Тема 7. Економіко-статистичне моделювання.

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

Силабус
Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	ДЕРЖАВНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА
E-mail:	<i>dobrovolskaella@gmail.com</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1644</i>

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Державна економічна політика» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 «Економіка» освітнього ступеня «Магістр». Засвоєння теоретичного матеріалу при вивченні дисципліни «Державна економічна політика» сприяє розробці управлінських рішень і спрямовує їх у належне русло, тобто позитивно впливає на різні економічні та соціальні об’єкти, процеси і людей, які беруть у них участь з метою досягнення найбільшої ефективності в соціально-економічній діяльності держави. Державна економічна політика передбачає знання стану і проблем національної економіки, можливих альтернативних дій з урахуванням передумов, цілей, доступних фінансових ресурсів, побічних ефектів і можливостей наявного суспільного ладу.

2. Мета та цілі курсу – Метою навчальної дисципліни є формування у студентів ґрунтовних знань щодо закономірностей формування і реалізації державної економічної політики, теоретичних та практичних аспектів регулюючої діяльності державних інститутів.

3. Формат курсу – Очний.

Заочний (дистанційний) - *курс без очної складової.*

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – В результаті вивчення дисципліни забезпечується досягнення таких програмних результатів навчання: демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами; проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність; обґрунтовувати та управляти

проектами або комплексними діями; вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю; збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань; оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень; застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності; розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «Основи економічної теорії», «Мікро- та макроекономіка», «Економіка підприємства», «Політологія», «Міжнародні економічні відносини», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсових робіт.

7. Схема курсу

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
Згідно розкладу	Тема 1. Предмет і теоретичні засади державної економічної політики 1.1. Політика та економіка: їх зміст і взаємообумовленість. 1.2. Поведінка держави в економіці. 1.3. Трактуювання сутності, змісту та принципів економічної політики. 1.4. Органічні складові економічної політики та їхня специфіка в перехідній економіці.	лекція
Згідно розкладу	Тема 2. Основні принципи формування і реалізації державної економічної політики 2.1. Основні принципи формування економічної політики. Теорія суспільного вибору.	лекція

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
	2.2. Система цілей економічної політики. 2.3. Механізм реалізації економічної політики держави.	
Згідно розкладу	Тема 3. Методи державної економічної політики 3.1. Методи економічної політики: зміст та види. 3.2. Основні інструменти економічної політики. 3.3. Еволюція методів та інструментів економічної політики.	лекція
Згідно розкладу	Тема 4. Державна економічна політика і суспільні інтереси 4.1. Система економічних інтересів суспільства 4.2. Необхідність і механізм узгодження економічних інтересів 4.3. Економічна політика як фактор узгодження інтересів	лекція
Згідно розкладу	Тема 5. Державна економічна політика за умов ринкової трансформації 5.1. Вибір моделі розвитку України. 5.2. Економічна тактика перехідного періоду. 5.3. Головні стратегічні напрямки перехідного періоду. 5.4. Основні стратегічні напрямки економічного розвитку України до 2004 р.	лекція
Згідно розкладу	Тема 6. Регіональна економічна політика 6.1. Сутність і структура регіональної економічної політики 6.2. Напрями реалізації регіональної економічної політики 6.3. Особливості регіональної економічної політики в Україні	лекція
Згідно розкладу	Тема 7. Державна економічна політика та економічна безпека 7.1. Сутнісні характеристики економічної безпеки. 7.2. Економічна політика забезпечення економічної безпеки. 7.3. Стратегія забезпечення економічної безпеки України.	лекція
Згідно розкладу	Тема 1. Предмет і теоретичні засади державної економічної	Практична робота

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
	політики Завдання: ознайомитися з предметом і теоретичними засадами державної економічної політики.	
Згідно розкладу	Тема 2. Основні принципи формування і реалізації державної економічної політики Завдання: засвоїти основні принципи формування і реалізації державної економічної політики.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 3. Методи державної економічної політики Завдання: ознайомитися з методами державної економічної політики.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 4. Державна економічна політика і суспільні інтереси Завдання: засвоїти суть державної економічної політики і суспільних інтересів.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 5. Державна економічна політика за умов ринкової трансформації Завдання: ознайомитися з сутністю державної економічної політики за умов ринкової трансформації.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 6. Регіональна економічна політика Завдання: набуття студентами теоретичних знань щодо досліджень регіональної економічної політики.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 7. Державна економічна політика та економічна безпека Завдання: ознайомитися з поєднанням державної економічної політики і економічної безпеки.	Практична робота

8. Підсумковий контроль: екзамен за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
факультет економічний
кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	БІРЖОВИЙ РИНОК
E-mail:	<i>gusl@ukr.net</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1379</i>

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Біржовий ринок» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 «Економіка» освітнього ступеня «Магістр». Предметом навчальної дисципліни є закономірності функціонування і розвитку підприємства в ринкових умовах. Дисципліна «Економіка підприємства» ґрунтується на досягнутих студентами компетентностях з дисциплін «Вища математика», «Основи економічної науки», «Теорія економічного аналізу», забезпечує вивчення дисциплін «Міжнародні економічні відносини», «Організація агробізнесу і підприємництва», «Підприємницькі ризики».

2. Мета та цілі курсу – Надання майбутнім фахівцям системних знань з теоретичних основ формування системи знань з організації і функціонування біржового ринку як складового елемента інфраструктури ринку, технології здійснення біржових операцій, стратегій поведінки при здійсненні та впровадженні біржових операцій з контрактами на права щодо біржового товару; здійснення операцій пов’язаних зі страхування ризиків через механізм хеджування та проведення операцій спекулятивного характеру та отримання знань щодо структури учасників біржового ринку.

3. Формат курсу – Вкажіть формат проведення курсу:

Очний.

Змішаний – курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової.

4. Результати навчання – Демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді. Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами. Демонструвати високу соціальну відповідальність і дотримання принципів академічної доброчесності. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних

економічних завдань. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. Організовувати розробку та проведення проектів у сфері економіки із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

5. Пререквізити - ефективність засвоєння змісту дисципліни «Біржовий ринок» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін «Інформаційні технології», «Вища математика», «Теорія економічного аналізу», «Основи економічної науки», «Статистика».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота
За розкладом	<p><i>Тема 1.</i> Економічна суть та еволюція розвитку біржового ринку</p> <p>Актуальні питання створення біржового ринку в період формування ринкової економіки. Взаємозв'язок виробництва з торгівлею. Основні види оптової торгівлі та їх класифікація. Поняття організованого ринку. Історія розвитку бірж. Роль та функціональне призначення біржового ринку в сучасній економічній системі.</p> <p>Основні тенденції та напрями розвитку світового біржового ринку в умовах глобалізації. Структура світової біржової торгівлі за видами біржових контрактів та номенклатурою біржових товарів.</p> <p>Характеристика біржової мережі США. Особливості біржового ринку Європи. Сучасні тенденції біржового ринку країн Азії. Розвиток бірж у Росії.</p>	Лекція
За розкладом	<i>Тема 2.</i> Становлення та розвиток біржового ринку в	Практичне заняття, групова і

	<p>Україні</p> <p>Завдання: Історія розвитку національного біржового ринку. Умови виникнення та особливості функціонування Одеської, Київської, Харківської та Миколаївської бірж.</p> <p>Організація і регулювання діяльності перших українських бірж. Біржова торгівля в період планової економіки.</p> <p>Відродження біржової діяльності в Україні в період становлення ринкових відносин. Сучасний стан та шляхи розвитку вітчизняного біржового ринку.</p>	індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 3. Законодавчо-правове регулювання біржового ринку</p> <p>Загальні тенденції регулювання біржового товарного ринку.</p> <p>Сутність та значення державного регулювання біржової торгівлі. Регулювання діяльності товарних бірж в Україні.</p> <p>Законодавче регулювання оподаткування біржової торгівлі. державне регулювання біржової торгівлі в країнах з ринковою економікою.</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 4. Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку</p> <p>Завдання: Товарна біржа як елемент інфраструктури організованого ринку. Сутність біржі та її економічна природа. Види бірж, їх характеристика та основні функції.</p> <p>Принципи діяльності та організаційна структура біржі. Члени товарної біржі. Органи управління товарною біржею: загальні збори членів товарної біржі, біржовий комітет, ревізійна комісія. Компетенція та основні функції виконавчої дирекції.</p> <p>Робочі комісії товарної біржі: котирувальна комісія, арбітражна комісія, комісія з прийому нових</p>	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота

	<p>членів біржі, комісія з торгового етикету, їх функції та компетенція.</p> <p>Функції підрозділів товарної біржі (експертне бюро, розрахункова (реєстраційна) палата), які обслуговують укладання контрактів: біржових та між біржових операцій, ярмарків та аукціонів, інф</p>	
<i>За розкладом</i>	<p><i>Тема 5. Біржові товари</i></p> <p>Поняття та характерні риси біржових товарів. Вимоги до сучасних біржових товарів та їх класифікація.</p> <p>Речові біржові товари та їх види. Якісна, кількісна та цінова стандартизація біржових товарів. Вимоги та характеристика біржових складів. Особливості зберігання та транспортування біржових товарів.</p> <p>Порядок ведення торгів. Порядок зняття товарів з торгів. Біржова мова. Розв'язання спірних питань.</p>	Лекція
<i>За розкладом</i>	<p><i>Тема 6. Види біржових угод</i></p> <p>Завдання: Сутність біржової угоди з юридичної, організаційної, економічної й етичної сторін. Характерні ознаки та складові біржових угод.</p> <p>Характеристика біржових угод залежно від біржового активу. Види біржових угод на ринку реального товару. Види угод з правами на товар. Спотові та види форвардних угод.</p> <p>Види угод на ф'ючерсному ринку. Поняття та види біржових та позабіржових деривативів. Ф'ючерсні контракти. Товарні, фінансові, валютні ф'ючерси. Ф'ючерси з конкретною та абстрактною базою. Короткострокові та довгострокові ф'ючерси.</p>	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
<i>За розкладом</i>	<p><i>Тема 7. Учасники біржових операцій</i></p> <p>Засновники та члени бірж, їх права і обов'язки. Учасники біржових сесій. Біржові посередники: брокери та дилери.</p> <p>місце і роль брокерських фірм і незалежних</p>	Лекція

	<p>брокерів на біржах. Організаційна структура, принципи діяльності брокерських фірм. Ліцензування брокерської та дилерської діяльності. Брокерські функції, права та обов'язки. Дилерська діяльність. Принципи. Сутність.</p> <p>Економіка брокерської діяльності. Ефективність брокерської діяльності. Оцінювання фінансового стану брокерської контори. Організація брокерських послуг під час здійснення строкових угод. Система оплати брокерських послуг.</p> <p>Особливості організації посередницької діяльності на міжнародних ф'ючерсних біржах. Види брокерських угод.</p>	
<i>За розкладом</i>	<p>Тема 8. Організація і технологія біржової торгівлі</p> <p>Завдання: Система положень, яка регулює і регламентує біржову торгівлю. Організація біржових торгів. Види та форми біржових аукціонів.</p> <p>Технологія біржової торгівлі на вітчизняних товарних біржах. Порядок і послідовність операцій на вітчизняних товарних біржах. Типові правила біржової торгівлі. Особливості формування та подання заявок на біржові торги. Функції маклера в біржовому залі. Умови оформлення біржових контрактів на вітчизняних біржах.</p> <p>Організація біржової торгівлі на ф'ючерсних біржах. Прогресивні технології біржової торгівлі на сучасних світових біржах. Типова структура операційної зали і види секцій на ф'ючерсних біржах. Поняття біржової та позабіржової сесій. Види жестів у біржовій торгівлі. Типові види заявок на товарних біржах.</p>	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
<i>За розкладом</i>	<p>Тема 9. Теорія та практика використання біржової інформації</p> <p>Сутність фундаментального аналізу. Фундаментальний аналіз на сировинних ф'ючерсних</p>	Лекція

	<p>ринках. Особливості здійснення фундаментального аналізу на фондових ринках. Фундаментальний аналіз на ф'ючерсних ринках. Інструменти фундаментального аналізу.</p> <p>Сутність технічного аналізу. Засоби технічного аналізу. Побудова біржових графіків. Види графіків. Сутність і види трендів. Аналіз трендів. Основні фігури технічного аналізу. Методи дотримання тренда. Осцилятори. Аналіз показників обсягів торгів. теорія протилежної думки. Структурні теорії.</p>	
<i>За розкладом</i>	<p><i>Тема 10.</i> Біржова торгівля сільськогосподарською продукцією</p> <p>Завдання: Організаційні основи функціонування організованого аграрного ринку в Україні.</p> <p>Особливості виникнення аграрних бірж, їх статус. Основні учасники біржової торгівлі. Технологія проведення біржових торгів сільськогосподарськими продуктами та продовольством. Аукціони з продажу сільськогосподарської продукції та продовольства. Економічне оцінювання діяльності аграрних бірж.</p> <p>Історія розвитку та основні завдання міжрегіональних і районних торгових домів. Регіональні товарні біржі, які обслуговують ринок сільськогосподарської продукції та продовольства.</p> <p>Сучасний стан біржового ринку сільськогосподарської продукції. Організаційні форми взаємодії сільськогосподарських товаровиробників з біржами. Використання переваг біржового ринку, забезпечення сільськогосподарських товаровиробників матеріально-технічними ресурсами.</p> <p>основні засади функціонування Аграрної біржі та Аграрного фонду на вітчизняному організованому аграрному ринку.</p> <p>Напрями розвитку біржової діяльності. Концепція</p>	<p>Практичне заняття, групова і індивідуальна робота</p>

	перспективного розвитку Аграрної біржі на організованому аграрному ринку.	
<i>За розкладом</i>	<p><i>Тема 11. Фондові біржі та їх діяльність на фондовому ринку</i></p> <p>Фондовий ринок і фондова біржа. Державне регулювання на фондовому ринку. Фінансові деривативи.</p> <p>Первинний фондовий ринок. Вторинний фондовий ринок. Учасники біржового фондового ринку. Види професійної діяльності на фондовому ринку України. Сутність біржових угод та їх види на фондовій біржі. Процедура лістингу. Котирування цінних паперів. Оформлення і виконання угод на фондових біржах.</p>	Лекція
<i>За розкладом</i>	<p><i>Тема 12. Валютні біржі та їх діяльність на валютному ринку</i></p> <p>Завдання: Виникнення та розвиток міжнародного валютного ринку. Основні учасники міжнародного валютного ринку. Значення валютних бірж на грошовому ринку. Особливості створення та функціонування валютних бірж. Валюта як товар. Валютні курси. Котирування валют. Види валютних операцій та технологія торгівлі. Спот-курс, форвард-курс, ф'ючерсні угоди. Валютні опціони, валютний своп. Зміст валютного арбітражу. Міжнародні валютні ринки.</p> <p>Стан біржового валютного ринку в Україні.</p>	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
<i>За розкладом</i>	<p><i>Тема 13. Ціноутворення на біржовому ринку</i></p> <p>Види цін на біржовому ринку. Основні принципи ціноутворення під час укладання строкових угод. Сутність і правила котирування цін. Принципи формування цін на біржові товари. Види котирувальних цін на строкових біржах. Види цінових стратегій під час здійснення біржових операцій.</p>	Лекція
<i>За розкладом</i>	<i>Тема 14. Кліринг і розрахунки на біржовому ринку</i>	Практичне заняття, групова і

	<p>Завдання: Сутність та функції клірингу і розрахунків. Роль і основні засади створення та функціонування клірингової палати.</p> <p>Загальна характеристика клірингу та розрахунків. Особливості розрахунків на біржах реального товару та функції клірингу. Кліринг і розрахунки на ринку ф'ючерсних і опціонних контрактів. Кліринг і розрахунки на ринку цінних паперів.</p> <p>Основні напрями розвитку системи клірингу та розрахунків в Україні.</p>	індивідуальна робота
<i>За розкладом</i>	<p><i>Тема 15. Основи ф'ючерсної та опціонної торгівлі</i></p> <p>Історія, передумови виникнення та сутність ф'ючерсної торгівлі. Роль і місце ф'ючерсних бірж у ринковій економіці.</p> <p>Технологія біржової ф'ючерсної торгівлі. Порядок укладання та виконання угод на купівлю-продаж ф'ючерсних контрактів. Поняття маржі. Початкова, варіаційна і підтримувальна маржа. Механізм взаєморозрахунків на ф'ючерсній біржі. Процедура поставок за ф'ючерсними контрактами товару, фінансових інструментів. Перспективи розвитку ф'ючерсної торгівлі в Україні.</p> <p>Сутність біржових опціонів. Опціон на купівлю, продаж, подвійний опціон. Товари, фондові, валютні та ф'ючерсні опціони. Вертикальні, горизонтальні, зворотні, конверсійні та дельта-нейтральні торговельні угоди. Варанти. Ціноутворювальні фактори опціону. Стратегія використання опціонів.</p>	Лекція
<i>За розкладом</i>	<p><i>Тема 16. Концепція хеджування та біржова спекуляція</i></p> <p>Завдання: Визначення та мета хеджування. Хедери. Види і техніка хеджування. Хеджування за допомогою ф'ючерсів. Хеджування під час торгівлі опціонами. Хеджування виробництва та запасів</p>	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота

	<p>сільськогосподарської продукції та продовольства.</p> <p>Стратегія Хеджування. Оцінювання результатів хеджування. Управління хеджуванням. Переваги та недоліки хеджування.</p> <p>Економічна суть і види біржової спекуляції. Біржові спекулянти. Функції та техніка спекулятивних операцій. Стратегія і тактика спекулятивних операцій.</p>	
<i>За розкладом</i>	<p><i>Тема 17.</i> Електронна технологія біржової торгівлі</p> <p>Передумови виникнення електронної технології біржової торгівлі. Історія чтворення комп'ютерних технологій біржової торгівлі. Переваги та недоліки електронної біржової торгівлі.</p> <p>Сучасні системи розвитку електронної біржової торгівлі. Технологічні характеристики організації біржової торгівлі в залі із застосуванням комп'ютерного забезпечення. Функціональне призначення торгової системи з використанням електронного забезпечення. Характеристика та види електронних торгових систем та електронних бірж на світовому біржовому ринку.</p> <p>Стан та шляхи розвитку електронної біржової торгівлі в Україні. Організація і технологія електронної біржової торгівлі на вітчизняних фондових біржах. Поняття та особливості застосування біржового Інтернет-трейдингу.</p>	Лекція

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
факультет економічний
кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА
E-mail:	<i>gusl@ukr.net</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1767

1. Коротка анотація до курсу – навчальна дисципліна «Економічна безпека підприємства» є обов’язковою при підготовці фахівців за спеціальністю 051 «Економіка» освітнього ступеня «магістр». Дисципліна спрямована на оволодіння знаннями щодо особливостей діяльності та розвитку підприємств в умовах ризику та невизначеності зовнішнього середовища і навичками щодо забезпечення відповідного рівня економічної безпеки підприємства; одержання знань з основоположних принципів побудови та функціонування систем економічної безпеки; одержання знань про механізми забезпечення інформаційної та економічної безпеки, функціональні складові економічної інформації; підготовка студента до подальшого поглибленого вивчення спеціальних дисциплін; вироблення навичок самостійного вивчення різних категорій інформації та проведення їх порівняльного аналізу при забезпеченні її інформаційної та економічної безпеки.

2. Мета та цілі курсу – Формування і засвоєння системи теоретичних знань та практичних навичок щодо формування системи знань і практичних навичок надання економіко-правового характеру щодо розвитку відносин між зацікавленими особами зовнішнього та внутрішнього середовищ в системі управління підприємством з метою підвищення рівня його економічної безпеки в ринковій економіці.

3. Формат курсу – Очний.

Змішаний – курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – Демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді. Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність. Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. Обґрунтовувати рішення в умовах невизначеності, що потребують застосування нових підходів та економіко-математичного моделювання та прогнозування. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. Організовувати розробку та проведення проєктів у сфері економіки із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

5. Пререквізити – ефективність засвоєння змісту дисципліни «Економічна безпека підприємства» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін «Інформаційні технології», «Економіка підприємства», «Теорія економічного аналізу», «Основи економічної науки», «Економічні ризики та методи їх вимірювання».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle. Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсових робіт.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
За розкладом	<p>Тема 1. Поняття та основні категорії економічної безпеки</p> <p>Поняття економічної безпеки. Класифікація видів економічної безпеки зовнішнього та внутрішнього середовища системи. Основні функціональні цілі економічної безпеки.</p> <p>Об'єкт та предмет економічної безпеки. Групи суб'єктів економічної безпеки.</p> <p>Види загроз економічній безпеці</p>	Лекція

За розкладом	<p>Тема 2. Індикатори та складові економічної безпеки підприємства</p> <p>Завдання: Структура економічної безпеки підприємства.</p> <p>Фінансова складова як внутрішньовиробнича функціональна складова економічної безпеки.</p> <p>Безпека підприємства в інтелектуальній та кадровій сферах.</p> <p>Техніко-технологічна складова економічної безпеки підприємства.</p> <p>Політико-правова безпека підприємства.</p> <p>Інформаційна складова безпеки. Показники інформаційної складової.</p> <p>Безпека підприємства в екологічній сфері.</p> <p>Силова безпека підприємства.</p> <p>Ринкова складова економічної безпеки підприємства.</p> <p>Інтерфейсна складова економічної безпеки підприємства.</p>	Семінар, групова робота
За розкладом	<p>Тема 3. Система економічної безпеки підприємства</p> <p>Поняття та основні елементи системи економічної безпеки підприємства.</p> <p>Програма гарантування безпеки підприємства.</p> <p>Особливості стратегічного управління в сфері безпеки.</p> <p>Функції системи безпеки. Принципи забезпечення економічної безпеки. Режим функціонування системи економічної безпеки.</p> <p>Концепція безпеки підприємства. Вимоги, що висуваються до концепції безпеки підприємства.</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 4. Особливості діяльності служби безпеки підприємства</p> <p>Завдання: Служба безпеки як підсистема підприємства. Типові функції служби безпеки підприємства.</p>	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота

	<p>Структура та особливості управління діяльністю служби безпеки підприємства. Складові служби безпеки підприємства: сектор охорони, режиму, технічного захисту, оперативної роботи. Завдання служби безпеки щодо гарантування режиму та охорони. Перевірка роботи служби безпеки.</p>	
За розкладом	<p>Тема 5. Недобросовісна конкуренція та захист комерційної таємниці</p> <p>Механізм визначення переліку інформації, що становить комерційну таємницю.</p> <p>Поняття та особливості недобросовісної конкуренції.</p> <p>Економічне шпигунство: поняття та особливості. Форми та методи економічного шпигунства.</p> <p>Налагодження охорони комерційної таємниці на підприємстві. Контроль персоналу.</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 6. Ділова розвідка</p> <p>Завдання: Поняття ділової розвідки. Історія виникнення та напрями розвитку ділової розвідки.</p> <p>Особливості ділової розвідки. Класифікація ділової розвідки за предметом інтересів. Перелік запитань, від яких залежить якість розвідки. Механізм діяльності ділової розвідки</p> <p>Роль ділової розвідки у бізнесі.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 7. Загальні принципи безпеки інформаційних технологій</p> <p>Поняття інформації та її захисту. Основні поняття захисту інформації: речова, телекомунікаційна та документована. Інформаційні ресурси й процеси.</p> <p>Основні характеристики інформації: конфіденційність, цілісність та доступність. Методи порушення конфіденційності, цілісності й доступності інформації.</p> <p>Загрози ІБ, їх класифікація та основні</p>	Лекція

	<p>характеристики. Уразливість інформації.</p> <p>Існуючі стандарти ІБ, їх основні положення щодо використання в інформаційних технологіях.</p> <p>Оцінка техніко-економічного рівня й ефективності запропонованих і реалізованих організаційно-технічних рішень, пов'язаних із застосуванням програмно-технічних засобів ІБ, з урахуванням перспектив і напрямків їхнього вдосконалення.</p>	
За розкладом	<p>Тема 8. Канали витоку інформації</p> <p>Завдання: Історичний аспект виникнення та використання каналів витоку інформації.</p> <p>Поняття каналу витоку інформації.</p> <p>Поняття інформаційного потоку в каналі витоку інформації.</p> <p>Способи використання каналів витоку інформації у процесі діяльності підприємства.</p> <p>Таємні канали витоку інформації.</p> <p>Загальні класифікація віддалених мережних атак при використанні електронних каналів витоку інформації.</p> <p>Організація проведення різних видів аудиту інформації в різних каналах витоку інформації.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 9. Організація інформаційної безпеки на підприємстві</p> <p>Поняття політики безпеки (ПБ) на підприємстві. Приклади розроблених ПБ на підприємстві.</p> <p>Організація оптимального використання парольного захисту інформації на підприємстві.</p> <p>Організація на підприємстві групи улагоджування інцидентів комп'ютерної безпеки.</p> <p>Системи автентифікації та ідентифікації.</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 10. Організація інформаційної безпеки комп'ютерних мереж</p> <p>Завдання: Програмно-апаратні засоби забезпечення ІБ в комп'ютерних мережах. Протоколи автентифікації</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота

	<p>при вилученому доступі. Засоби й методи забезпечення цілісності й конфіденційності.</p> <p>Організація ІБ мережі за допомогою брандмауерів та файрволів.</p> <p>ІБ при роботі в мережі Інтернет.</p>	
За розкладом	<p>Тема 11. Правові основи ІБ</p> <p>Законодавство України в області ІБ, захисту державної таємниці й конфіденційної інформації.</p> <p>Види інформації, що захищається. Державна таємниця як особливий вид інформації, що захищається. Конфіденційна інформація.</p> <p>Система захисту державної таємниці. Правовий режим захисту державної таємниці. Ліцензійна й сертифікаційна діяльності в області ІБ.</p> <p>Захист інтелектуальної власності засобами патентного й авторського права. Правова регламентація охоронної діяльності. Міжнародне законодавство в області ІБ.</p> <p>Наслідки порушення ІБ на підприємстві. Основні закони та положення України, які регламентують відповідальність за порушення ІБ.</p> <p>Правовий статус ГУІКБ на підприємстві.</p>	Лекція

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умови виконання навчальної програми

Силабус
Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА
E-mail:	<i>dobrovolskaella@gmail.com</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1662

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Управління потенціалом підприємства» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 «Економіка» освітнього ступеня «Магістр». Вивчення дисципліни «Управління потенціалом підприємства» дозволить майбутнім фахівцям розглянути теоретичні, методичні та практичні аспекти формування та вдосконалення системи управління потенціалом підприємства, яка забезпечує високий рівень ефективності всіх напрямів його діяльності; сформувати систему знань щодо засад управління різними складовими потенціалу підприємства; опанувати новітні методи управління потенціалом підприємства за вартісними критеріями; набути вмінь управління результативністю використання потенціалу підприємства та антикризового управління ним.

2. Мета та цілі курсу – Метою навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних і прикладних знань про методи і процеси управління формуванням, функціонуванням та розвитком потенціалу підприємства як збалансованої соціально-економічної системи.

3. Формат курсу – Очний
Заочний (дистанційний) – курс без очної складової.

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – В результаті вивчення дисципліни забезпечується досягнення таких програмних результатів навчання: формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові; демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді; проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність; вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю. збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань; формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси; оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень; розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем. організовувати розробку та проведення проектів у сфері економіки із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «Основи економічної теорії», «Мікро- та макроекономіка», «Економіка підприємства», «Потенціал і розвиток підприємства», «Стратегія підприємства», «Планування і контроль на підприємстві».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсових робіт.

7. Схема курсу

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
-------------------------	-------------------	---

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
Згідно розкладу	<p>Тема 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства</p> <p>1.1. Потенціал підприємства як об'єкт управління</p> <p>1.2. Управління формуванням потенціалу підприємства</p> <p>1.3. Особливості та методи управління потенціалом підприємства</p> <p>1.4. Концепція управління потенціалом підприємства</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства</p> <p>2.1. Поняття структуризації потенціалу підприємства</p> <p>2.2. Характеристика ресурсних складових потенціалу підприємства</p> <p>2.3. Завдання оптимізації структури потенціалу підприємства</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 3. Управління матеріально-технічним потенціалом підприємства</p> <p>3.1. Поняття та складові матеріально-технічного потенціалу підприємства</p> <p>3.2. Управління техніко-технологічним потенціалом підприємства</p> <p>3.3. Управління матеріальними ресурсами</p> <p>3.4. Управління запасами матеріальних ресурсів</p> <p>3.5. Управління матеріальними потоками підприємства</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 4. Система управління формуванням і використанням трудового потенціалу підприємства</p> <p>4.1. Поняття, структура і значення трудового потенціалу в розвитку підприємства. Основні принципи організації трудового потенціалу підприємства</p> <p>4.2. Відтворення трудового потенціалу, як основа управління ним. Етапи відтворення трудового потенціалу</p>	лекція

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
	4.3. Економічна оцінка трудового потенціалу підприємства 4.4. Система управління трудовим потенціалом підприємства.	
Згідно розкладу	Тема 5. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства 5.1. Поняття конкурентоспроможності потенціалу підприємства 5.2. Механізми, типи та умови забезпечення ефективності управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства 5.3. Формування конкурентних переваг потенціалу підприємства.	лекція
Згідно розкладу	Тема 6. Система антикризового управління потенціалом підприємства 6.1. Ідентифікація й оцінка кризових проявів у діяльності підприємства 6.2. Протиріччя та розбіжності у розвитку підприємства, що призводять до кризових явищ і процесів 6.3. Організаційно-економічні передумови антикризового управління 6.4. Особливості антикризового управління потенціалом підприємства 6.5. Механізми протидії кризовим явищам і процесам.	лекція
Згідно розкладу	Тема 7. Механізми та інструменти протидії кризовим процесам 7.1. Організаційно-економічні передумови антикризового управління. 7.2. Особливості прогнозування та планування в антикризовому управлінні. 7.3. Концептуальна модель. 7.4. Фактори і принципи антикризового управління.	лекція
Згідно розкладу	Тема 8. Управління результативністю використання	лекція

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
	<p><i>потенціалу підприємства</i></p> <p>8.1. Поняття результативності використання потенціалу підприємства та необхідність управління нею</p> <p>8.2. Особливості визначення результативності використання потенціалу підприємства як складної ієрархічної системи</p> <p>8.3. Управління результативністю використання потенціалу підприємства.</p>	
Згідно розкладу	<p><i>Тема 9. Проектування систем управління потенціалом на підприємствах</i></p> <p>9.1. Теоретичні аспекти проектування систем управління потенціалом підприємства</p> <p>9.2. Основні складові системи управління потенціалом</p> <p>9.3. Удосконалення управління ресурсовикористанням.</p>	лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства</p> <p>Завдання: засвоїти теоретичні засади визначення сутності «потенціалу підприємства»; вивчити класифікацію видових проявів потенціалу підприємства та визначити їхню роль в управлінні та державному регулюванні економічних процесів.</p>	Практична робота
Згідно розкладу	<p>Тема 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства</p> <p>Завдання: засвоїти суть поняття структуризації та ресурсних складових потенціалу підприємства. Визначити завдання оптимізації структури потенціалу підприємства.</p>	Практична робота
Згідно розкладу	<p>Тема 3. Управління матеріально-технічним потенціалом підприємства</p> <p>Завдання: засвоїти суть поняття та складові матеріально-технічного потенціалу підприємства.</p>	Практична робота

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
Згідно розкладу	Тема 4. Система управління формуванням і використанням трудового потенціалу підприємства Завдання: засвоїти суть поняття, структури і значення трудового потенціалу в розвитку підприємства. Основні принципи організації трудового потенціалу підприємства.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 5. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства Завдання: засвоїти суть конкурентоспроможності потенціалу підприємства, теоретично дослідити механізми, типи та умови забезпечення ефективності управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 6. Система антикризового управління потенціалом підприємства Завдання: теоретично дослідити аспекти ідентифікації й оцінка кризових проявів у діяльності підприємства, визначити організаційно-економічні передумови та особливості антикризового управління.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 7. Механізми та інструменти протидії кризовим процесам Завдання: засвоїти особливості прогнозування та планування в антикризовому управлінні, вміти визначити фактори і принципи антикризового управління.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 8. Управління результативністю використання потенціалу підприємства Завдання: засвоїти суть результативності використання потенціалу підприємства та необхідність управління нею.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 9. Проектування систем управління потенціалом на	Практична робота

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
	<p><i>підприємствах</i></p> <p>Завдання: теоретично дослідити аспекти проектування систем управління потенціалом підприємства, основні складові системи управління потенціалом, удосконалення управління ресурсовикористанням.</p>	

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	МЕТОДОЛОГІЯ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ
Е-mail кафедри:	ep@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Методологія бізнес-планування» є обов’язковою при підготовці фахівців за спеціальністю 051 «Економіка» освітнього ступеня «магістр». Дисципліна спрямована на оволодіння методологічних засади розробки бізнес-плану, які включають в себе принципи, методологію, інформаційну базу бізнес-планування та вимоги до формування бізнес-планів, які узагальнені і запропоновані вітчизняними за закордонними вченими.

2. Мета та цілі курсу – головною метою навчальної дисципліни є формування системи знань з методології розроблення перспективних і поточних бізнес-планів у діяльності підприємства.

3. Формат курсу – Очний.

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової.

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо та відео, інтерактивні елементи, он-лайн консультування.

4. Результати навчання: Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на

абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові; демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді; Обґрунтовувати та управляти проектами або комплексними діями; формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси; застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності; розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем

5. Пререквізити – Курс «Методологія бізнес-планування» тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Основи економічної науки», «Планування бізнесу» «Менеджмент», «Управління бізнесом», «Економіка підприємства», «Організація підприємницької діяльності», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка і фінанси підприємства», «Інвестиційний менеджмент», «Інноваційний менеджмент».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання: бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних робіт.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
За розкладом	Тема 1. Сутність та цілі бізнес-планування 1.1. Сутність та роль бізнес-плану. 1.2. Цілі і задачі бізнес-плану. 1.3. Класифікація та види бізнес-планів. 1.4. Загальна методологія розробки бізнес-плану.. Відображення у бізнес-плані зовнішнього та внутрішнього середовища	Лекція
За розкладом	Тема 1. Сутність та цілі бізнес-планування Завдання: розробити сценарний підхід для бізнес-плану	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	Тема 2. Методологічні засади розробки бізнес-плану 2.1. Принципи та методологія планування	Лекція

	2.2. Інформаційна база бізнес-планування та вимоги до формування бізнес-планів	
За розкладом	Тема 2. Методологічні засади розробки бізнес-плану Завдання: Засвоїти методологічні засади розробки бізнес-плану	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	Тема 3. Загальна методологія стадій розробки бізнес-плану 3.1. Стадій розробки бізнес-плану 3.2. Форми організації бізнесу в Україні 3.3. Організації бізнесу в Україні	Лекція
За розкладом	Тема 3. Загальна методологія стадій розробки бізнес-плану Завдання: Вивчити і розробити бізнес-план по стадіях	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	Тема 4. Експертиза бізнес-плану 4.1. Сутність експертизи бізнес-плану. 4.2. Методологічні основи експертизи бізнес-планів. 4.3. Вимоги і завдання до експертизи бізнес-планів. 4.4. Критерії експертної оцінки якості обґрунтування бізнес-плану та його складових. 4.5. Етапи експертизи бізнес-плану. 4.6. Методика ЄБРР експертизи бізнес-планів	Лекція
За розкладом	ТЕМА 4. Експертиза бізнес-плану Завдання: засвоїти критерії експертної оцінки якості обґрунтування бізнес-плану.	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	Тема 5. Оцінка ризиків. 5.1. Сутність ризику. Типи можливих ризиків. 5.2. Цілі розробки та структура розділу “Оцінка ризиків”. 5.3. Концепція управління ризиками. 5.4. Способи реагування на небезпеки та загрози для бізнесу фірми. 5.5. Заходи з мінімізації або нейтралізації негативних наслідків можливих ризиків. 5.6. Страхування ризиків.	Лекція
За розкладом	Тема 5. Оцінка ризиків	Практичне заняття, групова і

	Завдання: вивчити види ризиків та способи їх реагування на небезпеки	індивідуальна робота
За розкладом	Тема 6. Аналіз бізнес-планування в організації 6.1. Організаційно-економічна характеристика господарської діяльності організації 6.2. Аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності організації 6.3. Практика бізнес-планування в організації.	Лекція
За розкладом	ТЕМА 6. Аналіз бізнес-планування в організації Завдання: провести аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності організації	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	Тема 7. Шляхи вдосконалення бізнес-планування на підприємстві 7.1. Напрями активізації управлінської діяльності в організації на основі бізнес-планування 7.2. Шляхи вдосконалення бізнес-планування з використанням інформаційних технологій 7.3. Прогнозування з використанням економіко-математичних методів як складова бізнес-планування	Лекція
За розкладом	ТЕМА 7. Шляхи вдосконалення бізнес-планування на підприємстві Завдання: визначити шляхи вдосконалення бізнес-планування з використанням інформаційних технологій	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	Тема 8. Цілі та завдання презентації бізнес-плану, методологічні основи експертизи бізнес-плану 8.1. Цілі та завдання презентації бізнес-плану. 8.2. Чинники, що приваблюють потенційних кредиторів та інвесторів до фінансування та співпраці. 8.3. Зміст та організація проведення презентації бізнес-плану. 8.4. Засоби підвищення ефективності презентації.	Лекція
За розкладом	ТЕМА 8. Планування організаційно-технічного розвитку виробництва Завдання: Презентація бізнес-плану	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

Силабус
Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА
E-mail:	<i>dobrovolskaella@gmail.com</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1799</i>

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Економічна діагностика» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 051 «Економіка» освітнього ступеня «Магістр». Дисципліна «Економічна діагностика» актуальна і її роль визначається в забезпеченні фундаментальної підготовки фахівців з економіки та менеджменту, формуванні системи знань з теоретичних та практичних аспектів використання методичного апарату та інструментарію для визначення поточного та перспективного стану підприємства в ринковому середовищі та опрацювання комплексу заходів, спрямованих на поліпшення цього стану.

2. Мета та цілі курсу – Метою навчальної дисципліни є формування системи знань, вмінь та навичок щодо використання методичного апарату економічного діагностування для визначення стану підприємства.

3. Формат курсу – Очний

Заочний (дистанційний) – *курс без очної складової.*

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – В результаті вивчення дисципліни забезпечується досягнення таких програмних результатів навчання: формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові; демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді; проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність; вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю. збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань; формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв’язку, беручи до уваги наявні ресурси; оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень; розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем. організовувати розробку та проведення проєктів у сфері економіки із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «Статистика», «Економічний аналіз», «Економіка підприємства», «Менеджмент персоналу», «Фінансовий менеджмент», «Управління потенціалом підприємства», а також «Стратегія підприємства» та «Стратегічне управління підприємством».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп’ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних робіт.

7. Схема курсу

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
Згідно розкладу	Тема 1. Економічна діагностика: сутність, призначення, характеристика 1.1. Сутність економічної діагностики 1.2. Види економічної діагностики	лекція

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
	1.3. Інструментарій в економічній діагностиці 1.4. Методи діагностичних досліджень	
Згідно розкладу	Тема 2. Діагностика конкурентного середовища галузі 2.1. Діагностика зовнішнього середовища непрямого впливу 2.2. Діагностика зовнішнього середовища безпосереднього впливу 2.3. Методики діагностики галузі 2.4. Оцінка конкурентного середовища галузі	лекція
Згідно розкладу	Тема 3. Діагностика конкурентоспроможності підприємства 3.1. Конкурентоспроможність підприємства: сутність і методологічні проблеми визначення 3.2. Визначення конкурентоспроможності методом, заснованим на теорії ефективної конкуренції та методом конкурентних переваг 3.3. Конкурентний статус і його оцінка 3.4. SWOT-аналіз підприємства як діагностична процедура	лекція
Згідно розкладу	Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності продукції 4.1. Конкурентоспроможність продукції: суть, показники визначення 4.2. Діагностика показників конкурентоспроможності продукції 4.3. Фактори конкурентоспроможності товарів, їх діагностика 4.4. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції	лекція
Згідно розкладу	Тема 5. Діагностика потенціалу підприємства 5.1. Сутність потенціалу підприємства 5.2. Методи і форми діагностики потенціалу підприємства 5.3. Діагностика потенціалу підприємства на основі рейтингового аналізу 5.4. Основні підходи до оцінки та діагностики маркетингового	лекція

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
	потенціалу підприємства	
Згідно розкладу	Тема 6. Діагностика майна і ринкова ціна підприємства 6.1. Сутність та концептуальні підходи до майнової оцінки підприємства 6.2. Витратна оцінка майна та підприємства 6.3. Аналогова оцінка підприємства 6.4. Дохідний підхід до оцінки бізнесу	лекція
Згідно розкладу	Тема 7. Фінансова діагностика 7.1. Діагностика фінансового стану підприємства 7.2. Діагностика банкрутства	лекція
Згідно розкладу	Тема 8. Управлінська діагностика 8.1. Управлінська діагностика: сутність, алгоритм діагностичного обстеження 8.2. Діагностика структури управління 8.3. Характеристика структури та якості управлінського персоналу	лекція
Згідно розкладу	Тема 9. Діагностика виробничого потенціалу підприємства 9.1. Основні напрямки діагностики виробничого потенціалу 9.2. Оцінка ефективності використання основних виробничих засобів 9.3. Діагностика організації виробництва 9.4. Взаємозв'язок факторів виробничого об'єкта	лекція
Згідно розкладу	Тема 1. Економічна діагностика: сутність, призначення, характеристика Завдання: засвоїти сутність, види, інструментарій та методи економічної діагностики.	Практична робота

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
Згідно розкладу	Тема 2. Діагностика конкурентного середовища галузі Завдання: ознайомитися з діагностикою зовнішнього середовища непрямого і безпосереднього впливу. Відпрацювати методику діагностики галузі і оцінку конкурентного середовища галузі.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 3. Діагностика конкурентоспроможності підприємства Завдання: засвоїти сутність і методологічні проблеми визначення конкурентоспроможності підприємства. Визначення конкурентоспроможності методом, заснованим на теорії ефективної конкуренції та методом конкурентних переваг. Набути знань сутності конкурентного статусу і його оцінка. Ознайомитися з SWOT-аналізом підприємства як діагностичною процедурою.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності продукції Завдання: засвоїти сутність і показники конкурентоспроможності продукції. Визначення факторів конкурентоспроможності товарів, їх діагностика. Відпрацювати методи оцінки конкурентоспроможності продукції.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 5. Діагностика потенціалу підприємства Завдання: ознайомитися з сутністю, методами і формами діагностики потенціалу підприємства. Діагностика потенціалу підприємства на основі рейтингового аналізу.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 6. Діагностика майна і ринкова ціна підприємства Завдання: ознайомитися з сутністю та концептуальними підходами до майнової, витратної, аналогової оцінки підприємства. Дохідний підхід до оцінки бізнесу.	Практична робота

Тиж. /дата /год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
Згідно розкладу	Тема 7. Фінансова діагностика Завдання: ознайомитися з сутністю діагностика фінансового стану підприємства і діагностики банкрутства.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 8. Управлінська діагностика Завдання: ознайомитися з сутністю управлінської діагностики і алгоритмом діагностичного обстеження. Дати характеристику структури та якості управлінського персоналу.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 9. Діагностика виробничого потенціалу підприємства Завдання: ознайомитися з сутністю, методами і формами діагностики виробничого потенціалу підприємства. Діагностика виробничого потенціалу підприємства на основі рейтингового аналізу.	Практична робота
Згідно розкладу	Тема 10. Управлінська діагностика Завдання: ознайомитися з еволюцією організаційних структур управління. Засвоїти оцінку основних організаційних структур управління і особливості управлінської діагностики.	Практична робота

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
факультет економічний
кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	АГРАРНА ПОЛІТИКА
E-mail:	<i>nonnakoval69@gmail.com</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=711</i>

1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Аграрна політика» є обов'язковою при підготовці фахівців вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» освітнього ступеня «Магістр». Вивчення навчальної дисципліни «Аграрна політика» сприятиме підвищенню рівня загальноекономічної підготовки фахівців, формуванню у них навичок науково-аналітичного опрацювання проблем аграрного сектору з позиції загальнодержавних інтересів та інтересів сільськогосподарських виробників, дає можливість опанувати теоретичні підходи до розробки та реалізації комплексу заходів щодо регулювання і підтримки аграрного сектору, з іншого – дає підстави осмислити і оцінити практичні дії державних структур на конкретному історичному етапі життя країни.

2. Мета та цілі курсу

Метою вивчення дисципліни «Аграрна політика» є оволодіння теоретичними та методологічними основами формування та реалізації аграрної політики держави, вміннями оцінювати її ефективність та обґрунтовувати вибір тих чи інших заходів державного регулювання.

Завданнями вивчення дисципліни є: оволодіти базовими знаннями щодо економічної сутності, характеру і головних компонентів аграрної політики; аналізувати ефективність діяльності органів та інститутів аграрної політики, використовуючи різні ринково-політичні інструменти; оцінювати окремі заходи фінансово-кредитної, податкової, цінової політики в аграрному секторі, а також аграрно-соціальній та аграрно-екологічній політиці держави; розуміти особливості формування аграрної політики у країнах із різним рівнем соціально-економічного розвитку, характеризувати аграрну політику окремих країн та блоків.

3. Формат курсу: Очний.

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – В результаті вивчення дисципліни забезпечується досягнення таких програмних результатів навчання: демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді; демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами; збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науковоаналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань; формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси; застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності.

5. Пререквізити – ефективність засвоєння змісту дисципліни «Аграрна політика» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Стратегія підприємства», «Управління витратами».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
За розкладом	Тема 1. Економічна суть, характер і головні компоненти аграрної політики 1.1. Соціально-економічна характеристика сільського господарства та агропромислового виробництва. 1.2. Аграрна політика, її сутність, зміст і характер. 1.3. Компоненти аграрної політики і потреба їх поєднання.	Лекція
За розкладом	Тема 1. Економічна суть, характер і головні компоненти аграрної політики Завдання: Засвоїти соціально-економічну характеристику сільського господарства та агропромислового виробництва. Аграрна	Семінар, групова робота

	політика, її сутність, зміст і характер. Компоненти аграрної політики і потреба їх поєднання.	
За розкладом	Тема 2. Аграрна політика як складова економічної політики держави 2.1. Економічна політика і важливість відображення в ній потреб і можливостей аграрного сектора. 2.2. Державне регулювання сільського господарства і самоуправління в аграрному секторі. 2.3. Аграрна політика і продовольча проблема держави.	Лекція
За розкладом	Тема 2. Аграрна політика як складова економічної політики держави Завдання: Засвоїти поняття економічної політики і важливість відображення в ній потреб і можливостей аграрного сектора. Державне регулювання сільського господарства і самоуправління в аграрному секторі. Аграрна політика і продовольча проблема держави.	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
За розкладом	Тема 3. Реформування економічних відносин і перебудова організаційно-виробничої структури АПК 3.1. Форми власності і господарювання в АПК та їх різновиди. 3.2. Формування інтегрованих виробничих структур в агропромисловому комплексі.	Лекція

	3.3. Структурна перебудова та інвестиційна політика в АПК.	
За розкладом	Тема 3. Реформування економічних відносин і перебудова організаційно-виробничої структури АПК Завдання: Засвоїти поняття форм власності і господарювання в АПК та їх різновиди. Формування інтегрованих виробничих структур в агропромисловому комплексі. Структурна перебудова та інвестиційна політика в АПК.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 4. Земельна реформа як головна ланка сучасної аграрної політики 4.1. Суть земельної реформи і особливості здійснення в Україні. 4.2. Організація реформування земельної реформи. 4.3. Роль держави у здійсненні земельної реформи.	Лекція
За розкладом	Тема 4. Земельна реформа як головна ланка сучасної аграрної політики Завдання: Розглянути суть земельної реформи і особливості здійснення в Україні. Організація реформування земельної реформи. Роль держави у здійсненні земельної реформи.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 5. Забезпечення пріоритетності виробництва матеріально-технічних ресурсів для села і формування ринку	Лекція

	<p>засобів виробництва</p> <p>5.1. Роль матеріально-технічних ресурсів у відтворювальному процесі агропромислового виробництва.</p> <p>5.2. Необхідність пріоритетного розвитку фондоресурсозабезпечувальних галузей промисловості.</p> <p>5.3. Формування ринку матеріально-технічних ресурсів.</p>	
За розкладом	<p>Тема 5. Забезпечення пріоритетності виробництва матеріально-технічних ресурсів для села і формування ринку засобів виробництва</p> <p>Завдання: Засвоїти роль матеріально-технічних ресурсів у відтворювальному процесі агропромислового виробництва. Необхідність пріоритетного розвитку фондоресурсозабезпечувальних галузей промисловості. Формування ринку матеріально-технічних ресурсів.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 6. Формування ринку продовольства й сировини</p> <p>6.1. Джерела одержання продовольства і необхідність їх мобілізації.</p> <p>6.2. Формування державних фондів продовольства й сировини та самозабезпечення регіонів.</p> <p>6.3. Організаційні засади формування ринку продовольства.</p>	Лекція

За розкладом	Тема 6. Формування ринку продовольства й сировини Завдання: Засвоїти джерела одержання продовольства і необхідність їх мобілізації. Формування державних фондів продовольства й сировини та самозабезпечення регіонів. Організаційні засади формування ринку продовольства.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 7. Створення ринку робочої сили та організація її соціального захисту 7.1. Передумови і фактори створення ринку робочої сили. 7.2. Ринок робочої сили в АПК та його державне регулювання. 7.3. Соціальний захист робочої сили.	Лекція
За розкладом	Тема 7. Створення ринку робочої сили та організація її соціального захисту Завдання: Засвоїти передумови і фактори створення ринку робочої сили. Ринок робочої сили в АПК та його державне регулювання. Соціальний захист робочої сили.	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	Тема 8. Реформування фінансово-кредитної, податкової і цінової систем 8.1. Економічний механізм АПК і необхідність його адаптування до ринкових відносин. 8.2. Фінансово-кредитна система в умовах ринку.	Лекція

	<p>8.3. Впровадження ефективної податкової політики.</p> <p>8.4. Підпорядкування ціноутворення механізму попиту.</p>	
За розкладом	<p>Тема 8. Реформування фінансово-кредитної, податкової і цінової систем</p> <p>Завдання: З'ясувати сутність економічного механізму АПК і необхідність його адаптування до ринкових відносин. Фінансово-кредитна система в умовах ринку. Впровадження ефективної податкової політики. Підпорядкування ціноутворення механізму попиту.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 9. Забезпечення пріоритету соціального розвитку села</p> <p>9.1. Соціальна спрямованість аграрної політики як критерій її перспективності.</p> <p>9.2. Забезпечення пріоритету відродження села.</p>	Лекція
За розкладом	<p>Тема 9. Забезпечення пріоритету соціального розвитку села</p> <p>Завдання: З'ясувати суть соціальної спрямованості аграрної політики. Забезпечення пріоритету відродження села. Соціальна спрямованість аграрної політики як критерій її перспективності. Забезпечення пріоритету відродження села.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота
За розкладом	<p>Тема 10. Створення умов і механізму освоєння ринкових відносин і реалізації</p>	Лекція

	<p>аграрної політики</p> <p>10.1. Необхідність формування і складові елементи механізму освоєння ринкових відносин.</p> <p>10.2. Регламентація законодавством аграрної політики держави і створення державних управлінських структур.</p> <p>10.3. Визначення правового статусу управлінських структур щодо реалізації аграрної політики.</p> <p>10.4. Моніторинг аграрної політики.</p>	
За розкладом	<p>Тема 10. Створення умов і механізму освоєння ринкових відносин і реалізації аграрної політики</p> <p>Завдання: Засвоїти необхідність формування і складові елементи механізму освоєння ринкових відносин. Регламентація законодавством аграрної політики держави і створення державних управлінських структур. Визначення правового статусу управлінських структур щодо реалізації аграрної політики. Моніторинг аграрної політики.</p>	Практичне заняття, індивідуальна робота

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
E-mail:	<i>dobrovolskaella@gmail.com</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1922</i>

1. Коротка анотація до курсу – Виробнича практика є складовою обов’язкових компонентів освітньо-професійної програми підготовки студентів другого (магістерського) рівня за спеціальністю 051 «Економіка». Виробнича практика передбачає набуття студентами практичних навичок та компетенцій щодо роботи економічної служби та структурних підрозділів підприємств на первинному рівні, операційними системами та процесами в організаціях.

Магістерська підготовка реалізує освітньо-професійні програми, які базуються на проведенні наукових досліджень і орієнтовані на підготовку фахівців економічного профілю, науково-дослідної і педагогічної діяльності, роботи у галузі наукоємних технологій.

2. Мета стажування з фахової діяльності на виробництві: формування у магістрів професійних компетенцій, умінь і навичок щодо прийняття самостійних рішень під час професійної діяльності в реальних ринкових умовах; поглиблення та закріплення теоретичних знань; опанування студентами сучасних прийомів, методів та знарядь праці в галузі їх майбутньої професії; виховання у студентів потреби постійно поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

3. Формат курсу – Очний.

4. Результати навчання – В результаті проходження виробничої практики студенти мають досягти таких програмних результатів навчання: демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння

працювати в команді; демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами; проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність; збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань; застосовувати сучасні інформаційні технології у соціально-економічних дослідженнях; застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності; розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

5. Пререквізити – засвоєння змісту виробничої практики значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріал з фахових навчальних дисциплін.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для виконання практичних робіт.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, груповою робота</i>
Згідно плану	1.1. Економічні засади функціонування підприємства	самостійна робота
Згідно плану	1.2. Ресурсний потенціал підприємства та ефективність його використання	самостійна робота
Згідно плану	1.3. Персонал підприємства, інтелектуальний бізнес і соціальна відповідальність	самостійна робота
Згідно плану	1.3.1. Персонал підприємства	самостійна робота
Згідно плану	1.3.2. Інтелектуальний бізнес	самостійна робота
Згідно плану	1.3.3. Соціальна відповідальність	самостійна робота
Згідно плану	1.4. Економічна діагностика та управління підприємством і	самостійна робота

	проектами	
Згідно плану	1.4.1. Економічна діагностика	самостійна робота
Згідно плану	1.4.2. Економічне управління підприємством	самостійна робота
Згідно плану	1.4.3. Управління проектами і розвитком компанії	самостійна робота
Згідно плану	1.5. Економічні результати виробничо-фінансової діяльності підприємства	самостійна робота
Згідно плану	1.5.1. Собівартість продукції, цінова політика та доходи підприємства	самостійна робота
Згідно плану	1.5.2. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки	самостійна робота
Згідно плану	1.5.3. Ефективність та конкурентоспроможність продукції та підприємств	самостійна робота
Згідно плану	1.6. Інноваційний розвиток та економічна безпека підприємства	самостійна робота
Згідно плану	1.6.1. Інноваційний розвиток підприємства	самостійна робота
Згідно плану	1.6.2. Міжнародні стратегії економічного розвитку	самостійна робота
Згідно плану	1.6.3. Економічна безпека підприємства	самостійна робота
Згідно плану	Пропозиції удосконалення розвитку та підвищення ефективності діяльності підприємства	самостійна робота
Згідно плану	Оформлення звіту з практики	самостійна робота
Згідно плану	Захист звіту	захист
Згідно плану	Складання заліку	залік

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми, проходження виробничої практики та результатами захисту звіту